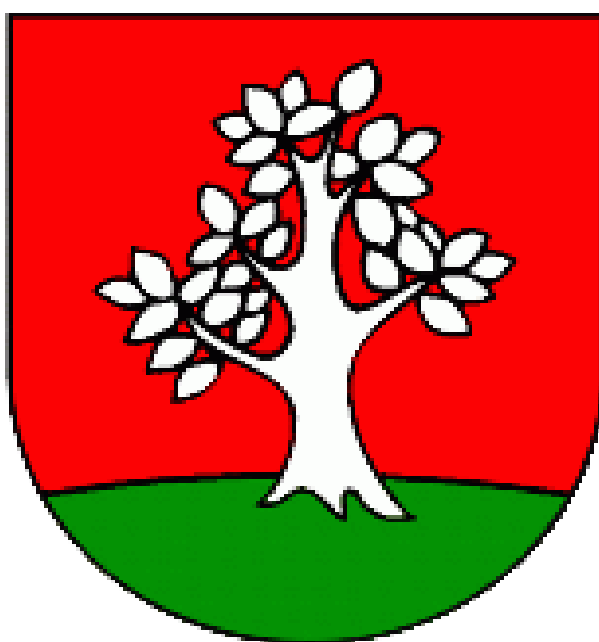

Program rozvoja obce Cabov

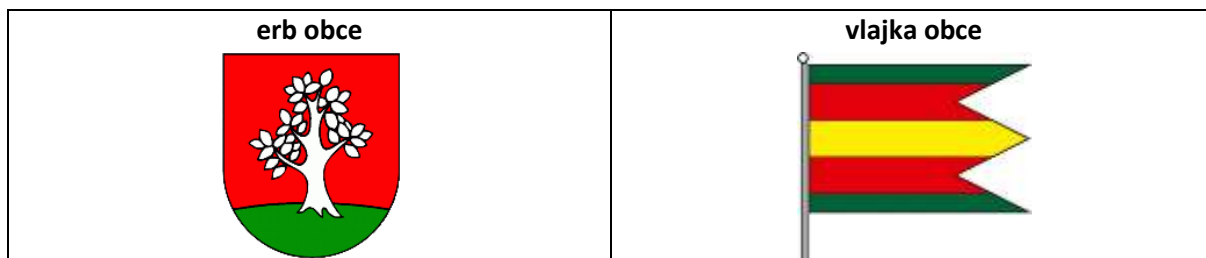
na roky 2025 – 2034

Názov:	Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034
Územné vymedzenie:	obec Cabov
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PRO:	15.12.2025
Dátum platnosti:	15.12.2025
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne:	17.12.2025
Vypracoval:	Ing. Michal Dvorjak a kol.

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

Cabov

Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Vranov nad Topľou
Historický región:	Horný Zemplín
Poloha stredu obce:	48°48'20s s.g.š. a 21°38'02s v.z.d
Nadmorská výška stredu obce:	248 m.n.m
Rozloha katastra:	15,69 km ²
Počet obyvateľov:	350
Hustota obyvateľstva:	22,31 obyv./km ²
PSČ:	094 14
Evidenčné číslo vozidiel:	VT

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obecný úrad Cabov č. 126 094 14 Sečovská Polianka
Web:	www.cabov.sk
Email:	info@cabov.sk
Telefón:	+421 57 488 06 42
IČO:	00 332 283

Poloha obce

Obsah

ÚVOD	5
Zámer spracovania Programu rozvoja obce Cabov na roky 2025-2032	6
ANALYTICKÁ ČASŤ	9
Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát	9
Analýza vnútorného prostredia	10
História	10
Prírodné pomery	11
Kvalita životného prostredia	16
Obyvateľstvo	20
Dopravná infraštruktúra	22
Technická infraštruktúra	23
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby	25
Školstvo, kultúra a šport	25
Administratívno-správne služby	26
Cestovný ruch a archeologické lokality	27
Finančná analýza	28
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	30
Analýza vonkajšieho prostredia	30
Štrukturálne fondy v programovom období 2025-2032	31
STEEP analýza	32
Zhodnotenie súčasného stavu územia	33
SWOT analýza	33
Kľúčové faktory a disparity územia	41

STRATEGICKÁ ČASŤ.....	42	Strategická vízia a strategický cieľ obce
.....	42	
Stratégia rozvoja.....	44	
PROGRAMOVÁ ČASŤ	48	
Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí.....	48	
Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov	49	
Príprava projektov	49	
REALIZAČNÁ ČASŤ	51	
Akčný plán obce	51	
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO	52	
Stručný popis komunikačnej stratégie	52	
Systém monitorovania a hodnotenia	53	
FINANČNÁ ČASŤ	54	
Indikatívny finančný plán	54	
Systém hodnotenia a zaraďovania projektov do financovania	58	
ZÁVER	62	
PRÍLOHY	63	
Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO.....	63	
Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva).....	63	
Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO.....	64	
Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve	65	

ÚVOD

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program rozvoja obce Cabov“ do roku 2034 (PRO) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom rozvoja obce Cabov sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie hospodárskeho, sociálneho, a environmentálneho rozvoja obce Cabov, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Vypracovaním Programu rozvoja obce Cabov sa dosiahne zavedenie procesu strategického plánovania do života obce a zlepšenie zručností a schopností rozvojových aktivít, zvýši sa jej konkurencieschopnosť pri uchádzaní sa o podporu zo štrukturálnych fondov EÚ, obzvlášť v rámci operačných programov zameraných na budovanie miestnej infraštruktúry.

Východiskami pre formulovanie Programu rozvoja obce Cabov boli:

- vízia obce Cabov,
- čiastkové vízie spracované pracovnými skupinami pre tvorbu PRO,
- analýza vnútorného a vonkajšieho prostredia obce,
- analýzy silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození pre obec v oblastiach ekonomického rozvoja, ľudských zdrojov, sociálneho rozvoja, životného prostredia a technickej infraštruktúry,
- analýzy problémov identifikované pracovnými skupinami,
- stromy cieľov,
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030,
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky.

Princíp tvorby PRO je založený na kvalitných a overených dátach. Je výsledkom komplexných analýz v troch kľúčových oblastiach a vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia, v súlade s udržateľným využívaním hodnôt a zdrojov konkrétneho územia ako aj vyjadrením vízie v konkrétnych stratégiách, aktivitách a rozvojových projektoch.

Zámer spracovania Programu rozvoja obce Cabov roky 2025-2034

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PRO

Zámer spracovania PRO	
Názov dokumentu	Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034
Forma spracovania	<p>Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034 (ďalej len „PRO 2025-2034“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanou Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, verzia 1.0.4, február 2022.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PRO bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, zohľadňovať bude ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za obec: Koordinátor riadiaceho tímu Viliam Popadák - starosta obce Členovia riadiaceho tímu: Ing. Peter Hric - zástupca starostu obce Lukáš Horváth - poslanec OcZ Iveta Nemčíková poslankyňa OcZ Mgr. Radoslav Hanusin- poslanec OcZ Miroslav Bačík - poslanec OcZ</p> <p>Za zhotoviteľa: Člen riadiaceho tímu Ing. Michal Dvorjak - externý odborník Ing. Ján Drobný - externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PRO 2025-2034, - zostavenie Zámeru spracovania PRO, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť,

	<ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PRO, - informovanie verejnosti o realizácii PRO, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PRO, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. <p>Spracovanie PRO prebiehalo v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bola pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. <i>Názory verejnosti boli zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</i></p>
Obdobie spracovania	Od 10.9.2025 do 31.12.2025
Financovanie spracovania	rozpočet obce

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PRO

Termín - rok 2025	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú5): Osnova PRO

Osnova PRO

Úvod

Táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PRO,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PRO.

Časť 1: Analytická časť

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,

- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov realizovaných na národnej, príp. regionálnej úrovni k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Časť 2: Strategická časť

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Časť 3: Programová časť

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Časť 4: Realizačná časť

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PRO, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky (x+2) - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Časť 5: Finančná časť

Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PRO,
- model viacdvojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce/VÚC,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

Obsahuje informáciu o schválení a zverejnení PRO.

Prílohy

- Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO
- Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva)
- Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO
- Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Zdroj: *vlastné spracovanie*

ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť je založená na databáze informácií a ukazovateľoch. Obsahuje komplexné hodnotenie rozvojovej úrovne priestoru, disponibility rozvojového potenciálu obce (obyvateľstvo, miestne hospodárstvo, miestna samospráva s jej ekonomickými podmienkami, sociálna infraštruktúra, prírodné zdroje, technická infraštruktúra) a analýzu východiskovej situácie obce Cabov s väzbami na širšie územie, ako aj na legislatívu, ekonomický rozvoj spoločnosti, disponibilitu verejných zdrojov a systému ich prerozdelenia. Určuje hlavné faktory rozvojového potenciálu a odhaduje budúci vývoj s dôrazom na možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a faktorov rozvoja územia obce a jeho ľudí.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepcných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu rozvoja obce Cabov na roky 2025-2032 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Formulár 4 (Ú8): Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program rozvoja obce Cabov	2015-2022	Lokálna	Obecný úrad Cabov
Program odpadového hospodárstva obce		Lokálna	Obecný úrad Cabov
Povodňová dokumentácia obce	Priebežne	Lokálna	Obecný úrad Cabov
Komunitný plán		Lokálna	Obecný úrad Cabov
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja	2021-2030	Regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán Prešovského samosprávneho kraja	Od 2019	Regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	Národná	www.mindop.sk
Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030	2030	Národná	www.mindop.sk

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	Od 2001	Národná	www.mindop.sk
Operačné programy 2021-2027	2021-2027	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	Národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2030	2030	Európska	https://commission.europa.eu/publications/sustainable-europe-2030_sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Formulár 5 (A1): Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Cabov Štatistický úrad SR Mestská a osobná štatistika Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.cabov.sk www.statistics.sk www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx
Sociálna sféra	Obec Cabov Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.cabov.sk www.upsvar.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Cabov	www.cabov.sk
Zdravotníctvo	Obec Cabov	www.cabov.sk
A iné		www.zemplin.eu www.cabov.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

Analýza vnútorného prostredia

História

Predpokladá sa, že najstaršia písomná zmienka pochádza o obci z roku 1405 v dokumentoch z obdobia Žigmundovcov, kde sa uvádza, že Štefan Báthory viedol spor o majetok s rodinou Medgyesyovou v Cabove. Medgyesiovci boli zaznamenaní aj pri súpise šľachticov v roku 1754. Ich potomkovia resp. príbuzenská vetva žije v Cabove až dodnes.

Podľa Vlastivedného slovníka obcí pochádza prvá písomná zmienka z roku 1410, keď časť obce patrila panstvu Čičva. V roku 1412 bola obec vlastníctvom Čapiovcov zo Sečovskej Polianky. V roku 1492 bol z rodu Čapiovcov majiteľom obce Ambróz.

Rod Stritheyovcov vlastnil obec v rokoch 1495 a o 50 rokov neskôr v roku 1545 sa menovite uvádzal medzi vlastníkmi Gabriel Strithey. Podľa košického kňaza Petra Alvinczyho a historika Štefana Szamoskozyho rod Stritheyovcov a Bočkaiovcov mal spoločného predka s Čapiovcami zo Sečovskej

Polianky, t.j. bána Mika, ktorého nazývali aj comes Šimon. Dôkazom ich potomstva je aj listina z roku 1596, v ktorej Mikuláš Strithey, Mikuláš Bočkai a Soóšovci protestujú proti tomu, aby kráľovský fiškus konfiškoval majetok Krištofa Čapiho.

V 16. a 17. storočí Cabov vlastnili Bočkaiovci. Mikuláša Bočkaia (1584-1621) uvádza staršia literatúra už v roku 1598. Mikuláš Bočkai získal v roku 1608 od arcikniežaťa Mateja barónsky titul. Neskôr sa stal zemplínskym podžupanom. V roku 1670 sa ako majiteľ obce spomínal jeho syn Štefan (barón, zemplínsky župan, 1647-1672), ktorý sa narodil z manželstva Mikuláša Bočkaia s Juditou Berzeviczyovou. Potomkovia sa v Cabove spomínali ešte v roku 1754.

V roku 1663 sa väčšina obyvateľov obce stala obeťou moru. Podľa súpisu v roku 1670 za panovania Bočkaiovcov bol richtárom obce Ján Bukovský. V obci žilo 16 poddanských rodín, medzi nimi 2 mlynári a 2 kožušníci. O 18 rokov neskôr boli poddanské usadlosti opustené, čo potvrdzuje zápis v protokole z roku 1688: „portio in Possione Csabolcz totaliter deserta“. Dongó-Gyárfás Gejza uviedol v historických časopisoch, že obyvatelia Cabova boli pôvodne poliaci, resp. popolšteni Maďari.

Cabovskí poddaní obrábali v roku 1670 15,5 usadlostí okrem Maticzáka, ktorý mal v prenájme pol usadlosti. V obci sa nachádzali 2 mlyny aj 4 opustené usadlosti. K obci patrili veľké bukové a dubové lesy. Poddaní orali dvojzáprahom a za stravu museli Bočkaiovcom zaplatiť pol kbelu pšenice. Obyvatelia Cabova sa zúčastnili stavovských povstaní Štefana Bočkaia a Františka Rákocziho II. V roku 1831 sa obyvatelia obce zúčastnili sedliackeho povstania.

Zo Zemplínskeho kalendára, ktorý sa nachádza v Štátnom archíve v Ujhelyi sa dozvedáme, že pre obyvateľov Cabova vybavoval v rokoch 1896-1913 úradne veci verejný notár Ladislav Fuzešéri na Notárskom úrade v Sečovskej Polianke. V rokoch 1914-1917 bol verejným notárom Jozef Verebélyi a pisárom Henrik Župnik.

Prírodné pomery

Vymedzenie územia, geografická poloha

Kataster obce Cabov leží v severozápadnej časti Východoslovenskej nížiny, v Podslanskej pahorkatine a Slanských vrchoch rozčlenenej Cabovským potokom. Priamo cez západnú časť katastra obce prechádza Východoslovenská pahorkatina. Z juhovýchodu ohraničuje kataster Trebišovská tabuľa, ktorá pokračuje v smere sever - juh smerom na mesto Sečovce a Trebišov. Západnú časť chotára tvoria strmé, dubmi zalesnené východné svahy Slanských vrchov. Slanské vrchy je pohorie sopečného pôvodu. Zo severu sú ohraničené Beskydským predhorím, zo západu Košickou kotlinou.

Z hľadiska administratívneho je obec Cabov súčasťou okresu Vranov nad Topľou a súčasťou Prešovského samosprávneho kraja.

Horografia

Hlavnými geografickými celkami z hľadiska alokácie obce sú Východoslovenská pahorkatina, Slánske vrchy a Trebišovská tabuľa. Východoslovenská pahorkatina, tvorí dlhý horský hrebeň ohraničujúci zo západu a zo severu Východoslovenskou rovinu. Východoslovenská pahorkatina susedí so Slanskými vrchmi na západe a Vihorlatskými vrchmi a Beskydským predhorím na severe. Delí sa na niekoľko samostatných geomorfologických podcelkov. Je to Podslanská pahorkatina, ktorej súčasťou je kataster obce, Toplianska niva, Vranovská pahorkatina, Ondavská niva, Pozdišovský chrbát, Laborecká niva, Podvihorlatská pahorkatina, Zalužická pahorkatina a Petrovské podhorie. Tento horský celok má pahorkatinový charakter. Oblasť je budovaná treťohornými usadeninami, ktoré sú zastúpené štrkopieskami a ílmi, na početných miestach sa objavujú aj štvrtohorní naplaveniny. Jednotlivé chrbty pohoria sú ploché, doliny plytké a krátke, podhorie nadobúda rovinatý charakter. Lesy boli z veľkej miery už v

minulosti (hlavne v nižších častiach) takže z väčšej miery tvoria plochy lúky a poľnohospodársky využívaná pôda.

Zalesnené sú plochy na úpäti Slánskych vrchov, ktoré do katastra zasahujú zo západnej strany. Najväčším vrchom pohoria je Šimonka (1 092 m). Slanské vrchy sú vulkanického pôvodu, sú pomerne mladým pohorím. Vznikaly až v priebehu treťohôr. Hlavný hrebeň pohoria sa tiahne zhruba od severu na juh. Slanské vrchy sa skladajú z niekoľkých podcelkov. Sú to Šimonka na severe, Makovica, Mošník a Bogota v strede pohoria. Na juhu je to skupina Milíč s najvyšším vrcholom pohoria. Najbližšie ku katastru obce sa nachádza celok Mošník.

Geologická stavba

Na geologickej stavbe sa najväčšmi podieľajú flyšové paleogénne a kriedové súvrstvia pieskovcov, ílovcov, slieňovcov a zlepenčov. Reliéf nesie znaky flyšových pohorí. Na miestach s odolnejšími pieskovicami vyčnievajú chrby, tam, kde sú menej odolné ílovce a slieňovce sú vodou vyhlbené dlhé erózne brázdy.

Geologické zloženie územia, ktoré obklopuje kataster obce, ovplyvňujú dva geografické celky: Východoslovenská pahorkatina a Slánske vrchy tvorené vo väčšej miere neogénnymi vulkanitmi.

Neogénne vulkanity - obdobie neogénu značne poznamenala vulkanická činnosť. Neovulkanity vystupujú vo vnútornej časti karpatského oblúka v dvoch rozsiahlych oblastiach: stredoslovenskej a východoslovenskej - Slánske vrchy a Vihorlat. Ich vznik sa spája s procesmi subdukcie (podsúvania) a zaoblúkovej extenzie (rozpínania) v priebehu neogénneho vývoja karpatského oblúka, ktorý v tom čase postupne kolidoval s okrajom európskej platformy. Z hľadiska priestorového rozloženia, časového vývoja, petrografického a geochemického zloženia, ako aj vzťahu k základným geodynamickým javom rozlišujú sa:

1. kyslé alkalicko-vápenaté vulkanity areálového typu, prevažne ryodacitového až ryolitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie,
2. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity areálneho typu, andezitového až dacitového zloženia, spojené s procesmi zaoblúkovej extenzie,
3. intermediálne alkalicko-vápenaté vulkanity oblúkového typu, prevažne bazaltické andezity a pyroxenické andezity, ojedinele dacity, v úzkom vzťahu k subdukcii v predpolí karpatského oblúka,
4. bázičné alkalické vulkanity, prevažne nefelinické bazanity až olivinické bazalty, spojené s obdobím celkovej termálnej subsidencie (poklesávanie) panónskeho bazénu a izostatického vyrovnania v režime extenzie.

Paleogén, neogén a kvartér karpatských kotlín - vnútrohorský paleogén, nazývaný aj centrálnokarpatský flyš, vznikol v moriach starších treťohôr, v kotlinách a depresiách Centrálnych Západných Karpát. Z jeho rozšírenia vyplýva, že oblasť Centrálnych Západných Karpát sa po vyvrásnení v kriede stala pahorkatinou, ktorú v paleogéne zaplavilo znovu more zo severu. Preto spodnú časť paleogénnych sedimentov často tvoria transgresívne zlepence. Nad zlepencami a často i v nich sa nachádzajú vložky numulitových vápencov a pieskovcov. Neskôr v paleogéne aj tu začína pôsobiť flyšová sedimentácia a usadzujú sa ílovce a vápnité pieskovce, ktoré sa mnohonásobne striedajú. Vrstvy bývajú porušené spravidla len zlomami a nie sú tu vyvinuté príkrovy tak ako vo flyšovom pásme.

Koncom paleogénu poslednými vrásovými pohybmi sa vyvrásnilo flyšové pásmo, ktoré bolo vyzdvihnuté nad morskú hladinu a pripojené k spevnenej jednotke Centrálnych Západných Karpát. Počas neogénu sa tieto vyzdvihovali vo forme megaantiklinál a hrástí. V ich predpolí vznikla úzka klesajúca zóna - čelná karpatská predhlbeň.

Okrem predhlbne prenikalo do oblasti Karpát od juhu neogénne more, pričom jeho pobrežie a existencia sa často menili. Moria sa postupne vysladzovali, menili sa na panvy, jazerá a lagúny so sladkou vodou. V mladšom neogéne - pliocéne väčšina má už sladkú vodu. V panvách sa usadzovali teda morské, neskôr sladkovodné usadeniny mechanického, chemického, čiastočne aj organogénneho pôvodu. Koncom neogénu jednotlivé panvy zanikali v súvislosti s tektonickými pohybmi, klimatickými zmenami a vznikom riečnej siete. V určitých centrách sa začala aktivizovať vulkanická činnosť, ktorá spôsobila usadzovanie aj pyroklastického materiálu za vzniku vulkanogénno-sedimentárnych hornín (tufitov). V neogéne sa nasunuli posledné príkrovy flyšového pásma na okraj čelnej predhlbne, vyplnenej sedimentami.

Neogénne sedimenty sa vyskytujú v Západných Karpatoch v tzv. vonkajších a vnútorných panvách. Vnútrohorské panvy sa nachádzajú vo vnútri Centrálnych Západných Karpát. V období štvrtohôr (kvartér) je už územie súšou. Všetky jazerá a panvy sa vysladili a začal sa vývin riečnej siete, podobný dnešnému. Vznikali riečne usadeniny, modelovali sa svahy pohorí, vznikali rôzne tvary dolín. Pre vznik sedimentov a modeláciu povrchu bolo dôležité kolísanie podnebia, zapríčinené ľadovými dobami - glaciálmi (biber, donau, günz, mindel, riss a würm), ktoré sa striedali s medziľadovými dobami - interglaciálmi. Počas glaciálov vznikali vysokohorské ľadovce vo vyšších polohách Západných Karpát, ktoré nechali na našom území sedimenty (morény, fluvioglaciálne sedimenty) a zároveň aj stopy eróznej činnosti (trógy, kary a pod.). Prebiehala tiež intenzívna eolická (veterná) činnosť, ktorá sa prejavila v nížinách usadzovaním pieskov a spraší (Východoslovenská nížina).

Podzemnou činnosťou vznikali jaskynné útvary vo vápencových útvaroch. Pozdĺž zlomov vystupovali karbonátové roztoky, z ktorých sa na povrchu usadzovali a ešte aj usadzujú travertíny. Zlomy, ktoré vznikali tektonickými pohybmi slúžili aj ako výstupné cesty najmladšiemu - čadičovému vulkanizmu ako aj prenikaniu - výstupu početných minerálnych vôd na Slovensku. Tektonickými pohybmi pri výzdvihu pohorí sa zvýšila erózna činnosť riek a aktivizovali sa svahové procesy (soliflukcia - tečenie pôdy, gravitačné pohyby) za vzniku svahových sedimentov.

K organickým sedimentom kvartéru patria rašeliny (slatinné, vrchoviskové) vytvorené z rastlinných zvyškov vo vlhkom prostredí, ktoré znemožňovalo ich rozklad (Východoslovenská nížina a inde.). Významnými kvartérnymi sedimentami sú aluviálne štrkopieskové náplavy riek, tvoriace sa v najmladšom období kvartéru - holocéne. Nad nimi sa nachádzajú ešte pleistocénne terasové sedimenty riek (štrkopiesky).

Geologický vývoj

Územie je súčasťou jednej z hlavných geologických jednotiek Európy - alpíd, ktoré vznikli medzi strednou kriedou a miocénom kolíziou afrického a severoeurópskeho kontinentu. Alpidy sú zastúpené na našom území Karpatskou sústavou. Z hľadiska horninového zloženia jej hlavným znakom je prevaha sedimentov a z hľadiska tektoniky príkrovová stavba.

Karpaty sú relatívne mladou geologickou jednotkou, ktorej vývoj prebiehal v posledných 100 miliónoch rokoch alpínskou orogenézou a sú súčasťou mladých pásmových pohorí v Európe, tzv. alpínskeho oblúka, zasahujúceho od severozápadnej Afriky (Atlas) do malej Ázie. Na území Slovenska sú zastúpené prevažne Západné Karpaty a časť Východných Karpát, ktoré pokračujú na územie Ukrajiny.

Vývoj Karpatskej sústavy bol až do karbónu podobný vývoju Českého masívu. Starohorné a prvohorné sedimenty vzniknuté v geosynklinálnych moriach boli niekoľkokrát zvrásnené a regionálne premenené na pararuly a svory. Vrásové procesy boli sprevádzané magmatickou činnosťou. V období varískej orogenézy vznikli magmatické telesá žulových hornín. Žulová magma často injikovala okolité ruly a iné kryštalické bridlice a v blízkosti magmatických telies tak vznikli zmiešané horniny - migmatity.

Kryštalické bridlice, migmatity a žuly vzniknuté v priebehu varískeho vrásnenia prispeli k čiastočnému spevneniu Slovenského bloku, ktorý tvorí podklad Západných Karpát a vystupuje na povrch v jadrových pohoriach Vnútorých Karpát. Po čiastočnom výzdvihu v oblasti Vnútorých Karpát, vyvolanom varískym vrásnením, došlo koncom prvohôr k rozsiahlemu poklesu tohto územia.

Začiatkom druhohôr - triasu, sem začalo prenikať od juhu more, na ktorého dne sa v triase, jure a spodnej kriede usadzovali mocné súvrstvia najmä karbonátových hornín - vápencov, dolomitov a slieňov. Koncom spodnej kriedy more ustúpilo. Sedimentárne súbory boli spolu s podložíom na začiatku vrchnej kriedy zvrásnené alpínskym horotvorným procesom. Silným stlačením v smere od juhu na sever boli výplne mezozoických panví zvrásnené do zložitých príkrovov, ktoré sa presúvali od juhu na sever na vzdialenosť 50 - 100 km. Vznikla najstaršia alpínska stavba Západných Karpát, centrálna karpatská jednotky.

Na severnom okraji Centrálnych Karpát došlo vo vrchnej kriede k výraznému prehĺbeniu mora a vytvorila sa druhotná geosynklinála, v ktorej sa v období od vrchnej kriedy do oligocénu usadzoval úlomkovitý a ílovitý materiál znesený z okolitých morí. Za stáleho tektonického nepokoja vznikali striedajúce sa súvrstvia zlepencov, pieskovcov a bridlíc - flyš (Beskydské predhorie). Tieto sedimenty boli zvrásnené koncom paleogénu a začiatkom neogénu ďalšími fázami alpínskeho vrásnenia. Vytvorili sa znovu príkrovy, ktoré boli presunuté od juhu na sever až do vzdialenosti 35 km. Vzniklo tak flyšové pásmo.

Pri vrásnení flyšovej geosynklinály boli znovu zvrásnené i staršie sedimenty na severnom okraji Centrálnych Karpát. Vzniklo tak územie s veľmi zložitou tektonickou stavbou - bradlové pásmo. Začiatkom mladších treťohôr sa na obode flyšových Karpát vytvorila ďalšia druhotná geosynklinála, v ktorej sa usadzovali štrky, piesky a piesočnaté íly. Medzi flyšovými Karpatmi a Českým masívom vznikla ďalšia stavebná jednotka Západných Karpát - čelná karpatská predhlbeň. Morská sedimentácia však netrvala dlho. Došlo k ústupu mora a koncom miocénu k ďalšej fáze alpínskeho vrásnenia, ktorá spôsobila presunutie časti flyšových Karpát cez čelnú karpatskú predhlbeň. Na vnútorom okraji Karpát sa pri tomto vrásnení vytvorili hlboké zlomy. Pozdĺž ktorých v niekoľkých fázach vystupovala andezitová a ryolitová láva a sypký sopečný materiál. Vznikol oblúk vulkanických pohorí, ktorý sa začína na našom území na západe Pohronským Inovcom, prebieha Maďarskom a končí na východe Vihorlatom a Popričným.

Koncom miocénu sa začal výrazne utvárať i reliéf. V najmobilnejších častiach Karpát sa tvorili výrazné poklesové štruktúry - neogénne panvy a vnútrohorské kotliny. Výškové rozdiely medzi horskými pásmami a kotlinami zrejme neboli veľké (najviac 300 m). K výraznejšiemu výškovému rozčleneniu reliéfu došlo až v pliocéne, keď sa pohoria začali dvíhať pozdĺž zlomov a vznikali megaantiklinály. Tieto tektonické pohyby pokračovali i v štvrtohorách a uplatňujú sa výrazne aj v súčasnej dobe. Horské oblasti sa dvíhajú, nížinné naopak poklesávajú. V pleistocéne sa na vývoji Karpát významne podieľalo i zaľadnenie.

Pôdne pomery

Mimoriadne pestrá škála pôdnych druhov a typov sa odvíja od rôznorodosti reliéfu, jeho vlastností a expozície, ako i od geologického substrátu. Existencia tunajších pôd je viazaná na dynamický prírodný celok Slánskych vrchov a Východoslovenskej pahorkatiny, ktoré vznikali pomaly, trvalou premenou vrchnej časti zemskej kôry pôsobením živých organizmov a exogénnych činiteľov.

Nachádzajú sa tu hnedé lesné pôdy (vo vyšších častiach Slánskych vrchov). Lesné pôdy obnažené holubom sú vo veľkej miere narušované eróziou dôsledkom vody a vetra a v rôznej miere je odnášaná z porastov preč. Hnedé pôdy nasýtené, občas aj rankre, prípadne hnedé pôdy oglejené sú rozšírené na

nevolkanickom substráte Slanských vrchov. V skupine Šimonky sú vyvinuté hnedé pôdy nenasýtené, lokálne rakre a hnedé pôdy nenasýtené kyslé na andezitoch a ich pyroklatikách.

Černoze sa vyvinuli na suchých a sprašových pahorkatinách - nižšie položené časti širšieho okolia obce - Východoslovenskej pahorkatiny v nadmorských výškach 0 až 250 m.n.m..

Bližšie u pohorí, na okraji černoze na sprašiach, kde je viac zrážok a nižšia teplota počas roka prechádzajú do spomínaných hnedozemí. Nachádzajú sa v nadmorskej výške 250 až 350 m.n.m.

Hydrologické pomery

Povrchové vody: Tunajšia hydrologická sieť vznikla po ústupe mora a vzniku súše. Dnešné povrchové vody odvádzajú z oblasti dva hlavné toky, do ktorých ústi viacero obojstranných prítokov. Územie patrí dvom povodiam: Tople a Ondavy. Oba toky sú alochtónne, prameniace v Čergove (Topľa) a v Nízkych Beskydách (Ondava). Z ďalších väčších alochtónnych tokov tvoriacich prítoky Tople a Ondavy spomenieme ešte Oľku, ústiacu do Ondavy zľava. Hlavný tok obce Cabovský potok je ľavostranným prítokom rieky Topľa. Do rieky vteká sieťou odvodňovacích kanálov, kde sa mieša s ostatnými tunajšími vodnými tokmi (Manov kanál, Čičavský kanál).

Aj ostatné toky prameniace na území ústia do už spomínaných hlavných tokov. Riečna sieť Tople vytvára na území výraznú asymetrickú textúru, keď väčšina prítokov ústi z pravej strany. Z ľavej strany v priestore Nízkych Beskyd ústi do Tople iba Voľanský potok a niekoľko malých potokov medzi Hanušovcami a Vranovom, z ktorých najväčší je Mernický potok. Z pravej strany ústi do Tople viacero tokov väčšinou prameniacich v Slanských vrchoch. Z nich treba spomenúť Hermanovský potok, Slaný potok, Zamutovský potok, Lomnicu a Oľšavu. Povodie Ondavy v priestore okresu má rovnako asymetrickú textúru, no s výrazným podielom ľavostranných prítokov. Z pravej strany ústia menšie toky, najväčšie z nich sú Syrový potok, Suchý potok a Kvakovský potok. Najväčším ľavostranným prítokom je Oľka s pravostrannými Sitničkou a Ondalíkom a Ondavka. Do povodia Tople patrí väčšia časť plochy okresu. Z geomorfologických celkov sem patrí Ondavská vrchovina, Beskydské predhorie a severná časť Východoslovenskej nížiny.

Minerálne pramene regiónu: Najznámejšie minerálne pramene v okrese sú v Bystrom a v Novej Kelči. Hojne využívané obyvateľstvom zo širokého okolia.

Minerálne pramene okrem už spomenutých, väčšinou iba miestneho významu, prípadne dnes už zaniknuté, sú v Ďapalovciach, Matiaške, Vyššej Sitnici, Ruskej Porube - vo flyšovom a bradlovom pásme Nízkych Beskyd, ďalej v Soli, Čaklove, Hencovciach, Kamennej Porube, Rudlove, Hlennom a Davidove v neogéne Východoslovenskej nížiny, v Pavlovciach, Petrovciach a Hermanovciach v neovulkanitoch Slanských vrchov. Minerálne vody majú rôzne chemické zloženie a obsah minerálnych látok a plynov.

Klimatické pomery

Podnebie v tejto oblasti je podobné ako v ostatných pohoriach tejto nadmorskej výšky. V januári sa tu pohybuje okolo -6 °C až -4 °C a v júli vystúpi na 15 °C až 18 °C. Priemerné zrážky za rok v nižších oblastiach sú 550 mm a najvyššie vrcholy 800 mm ročne. Podľa údajov je zrejmé, že Slanské vrchy patria medzi suchšie oblasti.

Klimaticky je celý región rozdelený do troch oblastí podľa nadmorskej výšky. Východoslovenská nížina, Beskydské predhorie a Zemplínske vrchy patria do teplej klimatickej oblasti, ktorá pozdĺž riečnych dolín zasahuje aj do Laboreckej a Ondavskej vrchoviny. Táto klimatická oblasť je v regióne plošne najrozsiahljšia. Do uvedenej oblasti patrí aj kataster obce Cabov. Vyššie položené územia do 800m n. m. patria do mierne teplej klimatickej oblasti, ktorú tvoria najvyššie polohy Slanských vrchov a prevažná časť Vihorlatu, Ondavskej a Laboreckej vrchoviny. Polohy nad 800 m n. m. patria do chladnej oblasti. Tiahne

sa popri hraniciach s Poľskom a zasahuje vrcholové časti Vihorlatu. Snehová pokrývka tu trvá 80 až 100 dní.

Rastlinstvo

Prevažujú listnaté lesy, nižšie sa nachádzajú dubové lesy a postupne prechádzajú do bukových. Okrem týchto stromov sa tu na kamenistých svahoch udomácnili jaseň, javor, lipa a klen. Na andezitovom kopci Slanského hradu rastie kostrava padalmatská, pýr srstnatý, plamienok rovný, šalát dubovitý oman srstnatý a i. Okrem rastlín a stromov tu rastú aj kry, napr.: višňa krovitá, tavolník prostredný, ruža bedrovníkolistá mnoho ďalších.

Z ostatných drevín sa tu vyskytujú vrbý, jelše, topole, brezy a jasene. Zo vzácných chránených druhov tu registrujeme leknovec štítnatý, žerušnicu málokvetú, truskavec obyčajný, korunku strakatú, jesienku obyčajnú, bleduľu jarnú. V nadmorskej výške nad 700m sa miestami vyskytuje jedľa biela, smrek a borovica.

Živočíšstvo

Rôznorodosť prostredia, relatívne teplomilné prostredie a početné vodné toky od malých potôčikov po veľké vodné toky (Ondava a Topľa) vytvárajú predpoklady pre pestré zastúpenie živočíchov. Pre poľovníkov je atraktívna vysoká zver. Žije tu jeleň obyčajný, srnec hôrny, ale i muflón obyčajný. Medzi známymi druhmi nechýba ani líška obyčajná a jazvec hôrny. Z dravých vtákov sú svojim výskytom vzácné najmä orol kráľovský, sokol sťahovavý a sova dlhochvostá. Početnejšie sú zastúpené aj druhy jariabok hôrny, krkavec čierny, orešnica perlová, haja červená a muchárik malý. Samostatnú kapitolu tvoria netopiere. Z ich druhového zastúpenia tu možno nájsť podkovára veľkého, netopiera brvitého, netopiera ostronohého a nehaňu čiernu. Medzi jaštericami sa vyníma najmä jašterica murová. V jazere Izra žije len málo druhov rýb a to: lieň obyčajný a čík malý.

Bežne sa tu vyskytuje zajac poľný, bažant poľovný, diviak lesný. Zo vzácných a chránených druhov tu žije rys ostrovid, vlk dravý, mačka divá, medveď hnedý, zúbor hôrny, výr skalný, sova dlhochvostá, orol krikľavý, korytnačka močiarna, z vodného vtáctva hus divá, kačica divá, bocian biely a bocian čierny, s motýľov: jasoň červenooký, rôzne druhy babôčok a perleťovcov. Dá sa tu nájsť najväčší motýľ žijúci na území SR- okáň hruškový. Drobný motýlik Vespina slovaciella je pozoruhodný hlavne tým, že je dosiaľ známy len z územia Zemplína. V okrese Trebišov sa odhaduje 1500 motýľích druhov.

Kvalita životného prostredia

Kvalitné životné prostredie je jednou zo základných podmienok existencie ľudstva. Vzrastajúce problémy spojené práve so zhoršovaním kvality životného prostredia vedú ku koncentrácii úsilia štátov Európy a hlavne novo rozšírenej Európskej únie eliminovať negatívne zásahy do životného prostredia a naprávať škody spôsobené v minulosti. Svedčí o tom i prijatie Šiesteho environmentálneho akčného programu Spoločenstva "Životné prostredie 2010: Naša budúcnosť, naša voľba" (Akčný program), ktorý tvorí rámec environmentálnej politiky Európskej únie. Definuje kľúčové dlhodobé ciele v starostlivosti o životné prostredie, pričom za prioritu pokladá riešenie problémov zmeny klímy, ochrany prírody a biodiverzity, životného prostredia pre zdravie a kvalitu života, prírodných zdrojov a odpadov. Povinnosť a potreba naplňovať prijaté ciele vedúce k zlepšovaniu negatívneho stavu životného prostredia, prináležia všetkým stupňom štátnej správy a samosprávy. Obec v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší ale základný prvok. Potreba naplňovať stanovené environmentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce, ktorá sa rozprestiera v podhorskom prostredí Slanských vrchov.

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Územno-plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším.

Kvalitu ovzdušia resp. stav znečistenia ovzdušia v oblasti ovplyvňuje predovšetkým činnosť veľkých priemyselných zdrojov, ktoré sú tu lokalizované. Štruktúra priemyslu, ktorá je zastúpená predovšetkým chemickým a ďalším spracovateľským priemyslom, výrobou tepelnej a elektrickej energie, je charakteristická vysokou energetickou náročnosťou používaných technológií so značným únikom emisií, čo v konečnom dôsledku negatívne vplýva na kvalitu ovzdušia v jednotlivých oblastiach.

Z hľadiska znečisťovania ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami výrazne negatívny vplyv majú predovšetkým dva zdroje - Bukocel a.s. Hencovce a Chemes a.s. Humenné. U oboch znečisťovateľov ide v rozhodujúcej miere o emisie zo spaľovacieho procesu (kotelne na tuhé palivo- hnedé uhlie prachové, čiastočne ťažký vykurovací olej a drevný odpad v Bukoceli), ktoré je možné eliminovať zmenou paliva (plynofikácia). V prípade Bukocelu cca 15 % emisií základných znečisťujúcich látok pochádza z technologického procesu. Hlavným problémom v prípade Bukocelu sú emisie organických látok merkaptánov a chlóru. Emisie uvedených škodlivín z hľadiska vplyvu na zdravie obyvateľstva a životné prostredie ako celok vymedzujú vyššie uvedené zdroje ako najväznejších znečisťovateľov ovzdušia na území celého kraja. V prípade Chemesu a.s. Humenné, ktorý tiež patril medzi významných producentov emisií organických látok, boli freóny a chlórované uhľovodíky (látky poškodzujúce ozónovú vrstvu) nahradené absorpčnými chladiacimi systémami čpavkovými.

Na celkovom znečistení ovzdušia sa podieľajú aj stredné a malé zdroje. Sú to predovšetkým emisie zo zdrojov, ktoré zabezpečujú dodávku tepla pre bytovo – komunálnu sféru, ale ich príspevky v porovnaní s veľkými priemyselnými zdrojmi sú značne menšie. Podiel týchto zdrojov na znečistení ovzdušia je závislý aj od stupňa plynofikácie obcí. K významným zdrojom znečistenia ovzdušia sa stále viac radí automobilová doprava. Keďže je obec alokovaná mimo dopravnej tepny regiónu, znečistenie vystupuje hlavne v podobe prašnosti z posypových materiálov.

Emisie základných znečisťujúcich látok zaznamenávajú od roku 1990 postupný pokles. Príčinou uvedeného trendu je pokles priemyselnej výroby a spotreby energie, prijatie novej environmentálnej legislatívy na úseku ochrany ovzdušia, nahrádzanie menej ušľachtilých palív (hnedé uhlie, vykurovací olej) zemným plynom, povinné používanie trojcestných katalytických konvertorov pre všetky nové aj importované staršie osobné motorové vozidlá, používanie bezolovnatého benzínu. Významným ekonomickým nástrojom ochrany ovzdušia sa stáva postupná liberalizácia cien palív a energie. Významne

poklesla úroveň klasického znečisťovania ovzdušia (spaľovacie procesy, priemysel), naopak narastalo automobilové znečisťovanie ovzdušia a s tým súvisiace koncentrácie prízemného ozónu.

Pokles emisií oxidov dusíka nie je taký výrazný ako u oxidu siričitého a tuhých látok, nakoľko tieto nie sú do takej miery závislé na type paliva, ale závisia predovšetkým od režimu spaľovania.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu.

Mimoriadne nepriaznivý je súčasný stav vo využívaní a likvidácii tuhého komunálneho odpadu, s ktorým má problém aj obec. Jednou z ciest ako by mohla obec uvedený problém riešiť je separovaný zber, ktorý v súčasnosti uskutočňuje. Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona o odpadoch. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l nádoby a 1100 l maloobjemové kontajnery (MOK). Biologické odpady sa ukladajú v kompostéroch, kde dochádza k ich zhodnocovaniu. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo vriec. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie Fúra s.r.o.

Tabuľka č. 1 : Zber komunálneho a separovaného odpadu z domácností (2025)

Názov odpadu	Frekvencia zberu
Komunálny odpad	26x ročne (2-3 x do mesiaca)
Papier	2x ročne
Sklo	3x ročne
PET fľaše	6x ročne
Zmiešané plasty, PET fľaše	6x ročne
Pneumatiky	1x ročne
Tetrapak	1x ročne
Elektroodpad a kovové obaly	2x ročne
Nebezpečný odpad	1x ročne, na základe požiadavky obce

Zdroj: Obec

Lesné hospodárstvo

Z environmentálneho pohľadu sú tunajšie lesy zastúpené biotopmi Slanských vrchov v súčasnosti ohrozené dvoma vážnymi problémami: rozsiahlym odlesňovaním a narušovaním kvality a stability lesov. Druhý problém je vyvolávaný hlavne zhoršením zdravotného stavu lesov v dôsledku znečistenia ovzdušia tunajším priemyslom, ako aj globálnymi zmenami klímy. Negatívny vplyv na stav lesov má aj ich nevhodné a neekologické obhospodarovanie. Zníženie kvality a stability lesov v Slanských vrchoch má negatívny dôsledok na biodiverzitu, prejavuje sa zánikom, resp. rozpadom ekosystémov, zvyšovaním počtu vyhynutých a kriticky ohrozených druhov ako aj znižovaním genetickej rôznorodosti.

Sprievodnými javmi sú zvyšovanie plochy pôdy postihnutej eróziou, nežiaduce výkyvy v hydrologických pomeroch a lokálne klimatické zmeny. Lesy tohto systému sú mimoriadne dôležité pre uchovanie genofondu fauny európskeho významu.

Pestrosť biotopov a ich význam pre zachovanie genofondu sú závislé nielen na prírodných podmienkach, ale aj na druhu a na intenzite antropických vplyvov. Z hľadiska antropogénnej premeny biocenóz a ich vnútornej ekologickej stability v užšom a širšom okolí obce Cabov prevažujú územia s biocenózami veľmi málo zmenenými, prípadne s biocenózami vplyvom človeka málo zmenenými so strednou až veľmi vysokou vnútornou ekologickou stabilitou. Uvedené ekosystémy sú alokované hlavne západne od obce, v centre Slanských vrchov. Najväčší negatívny vplyv na lesné ekosystémy má dopad imisí z domácich aj zahraničných zdrojov a živelná ťažba lesných porastov.

Sformovali sa tu spoločenstvá rastlín a živočíchov, z ktorých mnohé možno považovať za refúgium pôvodnej karpatskej flóry a fauny. Vyskytuje sa tu:

1) Planárny (nížinný) stupeň (cca do 200, ojedinele 300 m. n.m.) je osídlený teplomilnými zmiešanými dubovými lesmi submediteránnymi. V stromovom poschodí dominuje dub plstnatý, ktorý má u nás severnú hranicu rozšírenia, primiešaný je *Quercus petraea*, *Q. cerris*, *Sorbus torminalis*, *S. aria*, *S. cretica*, *S. domestica*. Juhovýchodo-európske zmiešané dubové porasty (zväz *Aceri (tatarico) - Quercion pubescentis roboris Zolyomi et Jakucs*) sú tu rozšírené východne od katastra obce na Východoslovenskej nížiny. V stromovom poschodí dominuje *Quercus robur*, vtusený je *Q. pubescens*, veľmi hojný je *Q. cerris*.

2) Kolinný (pahorkatinný) stupeň (cca 400-500 m n.m.) osídľujú dubové nátržníkové lesy (*Potentillo albae-Quercion*). Vyskytujú sa tu od 140 do 700 m n.m. na plošinách a miernych sklonoch Podslánskej pahorkatiny. Dominuje *Quercus robur*, v južných oblastiach sa vyskytuje *Q. pedunculiflora*, ďalej *Q. petraea*, *Pinus sylvestris*, atď. Dubovo-hrabové lesy (zväz *Carpinion betuli*) tvoria klimazonálny vegetačný stupeň na flyšoch, andezitoch, rulach i vápencoch. Ide prevažne o vymladkové, nízke a jednotvárne lesy, v ktorých prevláda *Quercus petraea*, v kotlinách a nížinách *Q. robur*, ďalej *Carpinus betulus*, primiešaný je *Acer campestre*, *Prunus avium* a vo vyšších polohách *Fagus sylvatica*.

Významným problémom je environmentálny dopad hospodárskej činnosti. Podobne ako vo všetkých oblastiach Slovenska, aj tu sa prejavuje jej negatívny vplyv. Vysoké hodnoty oxidu siričitého spôsobujú nadmernú kyslosť dažďovej vody s negatívnym vplyvom hlavne na spoločenstvá ihličnatých lesov. Kyslé dažde spolu s pôsobením biologických škodcov spôsobujú vysychanie lesného porastu. Ten následne nemôže plniť svoju akumuláciu funkciu a spolu so zvyšujúcimi sa emisiami oxidu dusíka pôsobí na znižovanie objemu zrážok. Zmena klímy a uvedený proces má negatívny vplyv na tunajší ekosystém, ktorý hlavne v prípade rastlinstva pomaly mení svoju štruktúru a prirodzenú biodiverzitu.

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. Najproblematickejšou sa javí chemická degradácia pôd. Chemická degradácia pôd je spôsobená vplyvom rizikových látok anorganickej a organickej povahy z prírodných aj antropických zdrojov, ktoré v určitej koncentrácii pôsobia škodlivo na pôdu, vyvolávajú zmeny jej fyzikálnych, chemických a biologických

vlastností, negatívne ovplyvňujú produkčný potenciál pôd, znižujú nutričnú, technologickú a senzorickú hodnotu dopestovaných plodín, alebo negatívne vplyvajú na vodu, atmosféru, ako aj zdravie zvierat a ľudí. Medzi závažnú degradáciu pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, ale aj alkalizácia a salinizácia pôdy. V poslednom období vzrastá význam degradácie pôdy dezertifikáciou.

Špeciálnym prípadom sú lesné pôdy. Úroveň kyslej depozície na tunajšie lesné pôdy je aj napriek jej poklesom v posledných rokoch ešte vysoká. Aj keď lesné pôdy sú pomerne dobre zásobené živinami, možno ich považovať za ovplyvnené kyslými imisiami. Najnepriaznivejšie sa to prejavuje vo vyšších polohách oblasti. Potvrdené boli pomerne vysoké zaťaženie ťažkými kovmi nielen v okolí imisných zdrojov, ale aj v rozsiahlejších územiach vo vyšších polohách bez blízkych imisných zdrojov. K rizikovej oblasti kategórie A, A1 s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie patria aj Slanské vrchy a južná časť východoslovenskej nížiny. Riziková oblasť tejto kategórie je charakteristická obsahom aspoň jedného z prvkov nad hygienickým limitom A, A1.

Vstupom SR do EÚ sa pôda stala súčasťou zdrojov pôdy Európskeho spoločenstva a tým aj časťou ekonomického, ekologického a sociálneho potenciálu pôdy Európskej únie s požiadavkou na vyspelý a fungujúci systém jej ochrany a správneho využívania.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júla 2004. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Kvalita vody v tokoch je ovplyvňovaná produkciou priemyselných a splaškových vôd a intenzívnou poľnohospodárskou činnosťou spojenou s používaním hnojív. Spomedzi sídelných jednotiek okresu je veľmi nepriaznivý stav je v meste Vranov nad Topľou. V oblasti znečisťovania a ohrozovania akosti povrchových a podzemných vôd v súčasnej dobe na území celého okresu sa javí nedisciplinovanosť a nerešpektovanie zákonných noriem obyvateľmi okresu a to hlavne vypúšťaním obsahu žump do povrchových a podzemných vôd.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Vodovod, na ktorý je obec napojená, sa nachádza v správe Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s..

Oblasť je významnou z hľadiska prirodzenej akumulácie podzemných vôd, ktoré sa využívajú ako pitná voda. Keďže sa v dôsledku prírodných daností dostávajú povrchové znečistenia do týchto vôd bez dostatočnej filtrácie, ich kvalita priamo závisí od vhodného spôsobu ľudskej činnosti. V prvom rade ide o poľnohospodárstvo a s ním spojenú chemizáciu. Nesprávnymi postupmi a nakladaním s priemyselnými hnojivami a a skládkami domového odpadu, ale i škodlivými zásahmi jednotlivcov, sa kvalita podzemných vôd znižuje.

Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Pitná voda pre obec je zabezpečená z prameňa Popova studnička. Pitná voda z uvedeného prameňa je odvádzaná do vodojemu o objeme 36 tis. l.

Obyvateľstvo

Obec Cabov má 350 obyvateľov (31.12.2024) pričom od roku 2022 mierne prevažuje mužské obyvateľstvo. Obyvateľstvo má klesajúcu tendenciu.

Tabuľka č.2 : Počet obyvateľov obce Cabov v rokoch 2020-2024 k 31.12.

	2020	2021	2022	2023	2024
Počet obyv.	382	371	363	354	350
Muži	190	184	184	179	176
Ženy	192	187	179	175	174

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2025

Z celkového počtu 382 obyvateľov (údaje podľa SODB v roku 2021) sa viac ako 60% hlási ku gréckokatolíckej cirkvi. K rímskokatolíckej cirkvi sa hlási 110 obyvateľov čím predstavuje druhé najzastúpenejšie náboženské vyznanie v obci. V obci sa nachádza aj pravoslávna cirkev, reformovaná cirkev a evanjelická cirkev metodistická. Svoje zastúpenie majú aj obyvatelia bez vyznania a osoby, u ktorých nebolo zistené náboženské vyznanie.

Tabuľka č. 3: Obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	110
Gréckokatolícka cirkev	234
Pravoslávna cirkev	2
Reformovaná kresťanská cirkev	2
Evanjelická cirkev metodistická	2
Bez vyznania	31
Nezistené	1
Spolu	382

Zdroj: SODB 2021

V obci je výrazne zastúpené obyvateľstvo so slovenskou národnosťou. Len 1 osoba má inú ako slovenskú národnosť. Až u 7 obyvateľov nebola zistená národnosť.

Tabuľka č. 4: Obyvateľstvo podľa národnosti a pohlavia

	Spolu
Slovenská	374
Ukrajinská	1
Nezistená	7
Spolu	382

Zdroj: SODB 2021

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Likvidácia pracovných miest v dôsledku transformačných a reštrukturalizačných procesov nebola kompenzovaná vytváraním nových pracovných miest v ozdravených častiach hospodárstva. Pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest.

Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti v Prešovskom kraji zaznamenáva mierne klesajúci trend a ale jej súčasná úroveň je spolu s Košickým krajom najvyššia spomedzi ostatných krajov na Slovensku. Mierne zlepšovanie situácie je výsledkom priamych zahraničných investícií, ktoré sú hlavným zdrojom tvorby nových pracovných miest.

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený Národný úrad práce (NÚP) ako verejno-právna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti

s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. NÚP je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s NÚP vo Vranove nad Topľou, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (AFTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov AFTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Dopravná infraštruktúra

Dopravne je obec dobre prístupná, najmä v hlavnom smere juho - sever po ceste II. triedy prepájajúcu mesto Trebišov s Vranovom nad Topľou. Uvedená komunikácia regionálneho významu je od obce vzdialená 3,5 km po miestnej ceste III. triedy prepájajúcu obec Sečovskú Polianku. Z hľadiska cestovného ruchu je rozhodujúca južná cestná magistrála E 50, vedúca cez mesto Sečovce s pokračovaním v smere na východ do mesta Michalovce a ďalej na hranice s Ukrajinou. Významná je rovnako medzinárodná cestná magistrála č. 18, prepájajúca mesto Humenné, Vranov nad Topľou, Prešov a Poprad.

Cestná doprava

Cestná sieť v okolí obce je podľa charakteru, delená na štátne cesty a miestne komunikácie ktoré obhospodaruje a spravuje obecný úrad Cabov. Štátne cesty sú podľa správneho členenia rozdelené na I., II., III. triedy.

Celková dĺžka miestnych komunikácií v obci je cca 1 km. V dôsledku zlých poveternostných vplyvov a nadmerného využívania bude v krátkom období potrebná ich čiastočná, v dlhšom časovom horizonte komplexná rekonštrukcia. Rekonštruovaná bola príjazdová cesta III. triedy prepájajúca obec s obcou Sečovská Polianka. Z hľadiska ďalšieho rozvoja obce má pre obec najväčší význam cesta medzinárodného významu č. 18 prepájajúca západnú časť republiky s východnou severnou trasou. Obyvatelia obce sa na uvedenú komunikáciu môžu napojiť prostredníctvom cesty II. triedy č. 553.

Najbližšia obec vo východnom smere je Sečovská Polianka, od obce je vzdialená 3,5 km po ceste III triedy. Obec nie je tranzitnou obcou.

Prímestská doprava

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami smerom na okresné mesto Vranov nad Topľou denne celkovo cca 10 krát v pracovných dňoch a cca 3 krát v dňoch pracovného pokoja. Bez prestupu majú možnosť využiť obyvatelia priamu linku do mesta Vranov nad Topľou 8 krát. Prvý autobus odchádza z obce v pracovných dňoch o 4:46 hodine a posledný o cca. 20:42 hodine. Uvedenú frekvenciu autobusového spojenia možno považovať za primeranú, vzhľadom na veľkosť obce.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia nemajú možnosť využiť vlakové spojenie. Vlaková stanica sa nenachádza ani v susednej obci Sečovská Polianka.

Letecká doprava

Najbližšie letiská sú v Košiciach a v Poprade. Medzinárodné letisko Košice je druhé najväčšie letisko na Slovensku. Poloha letiska je asi 6 km južne od centra mesta Košice. V súčasnosti je letisko schopné obslúžiť od malých "bussines" lietadiel po Boeing 767 a Airbus 300. V roku 1992 bola kompletne zrekonštruovaná vzletová a pristávacia dráha, ktorej konečná dĺžka dosahuje 3100 m. Pristávacie a vzletové manévry lietadiel sú kontrolované novým monitorovacím a kontrolným zariadením. Vzhľadom k pravidelnému ročnému nárastu prepravných výkonov bolo nútené začať výstavbu nového terminálu. V roku 2001 bolo na letisku Košice prepravených 140 000 cestujúcich. V súčasnosti je možné odletieť z letiska Košice takmer do celého sveta, vďaka dopravcom, ktorí zabezpečujú denné spojenie Košíc s Viedňou, Prahou a Bratislavou. Letisko Košice poskytuje dopravcom handlingové služby od roku 1994. Ide predovšetkým o dopravcov s pravidelnými časmi odletov a príletov, ale taktiež i pre všeobecné letectvo a charterové lety. Pravidelnými leteckými spoločnosťami operujúcimi z/do Košíc sú České aerolínie, Tyrolean Airways, SkyEurope Airlines, Slovenské aerolínie. Počas letnej sezóny sú to predovšetkým spoločnosti ATE, Spanair, Tunis Air, Aegon Air, Onur Air, Air Slovakia, Hemus Air.

Medzinárodné letisko Poprad - Tatry je najvyššie položeným medzinárodným letiskom pre dopravné lietadlá v Európe (leží vo výške 718 m.n.m., čo je o cca 150 m vyššie ako rakúsky Innsbruck). Napriek tomu prílety a odlety nevyžadujú špeciálne postupy ani kvalifikáciu posádky, pretože Popradská kotlina je široká a umožňuje priblíženie v ose dráhy. Betónová vzletová a pristávacia dráha 09/27 je 2600 m dlhá a 45 m široká. Uhol zostupu je 3,5o a pre dráhu 27 je k dispozícii navigačné zariadenie ILS I. kategórie.

Letisko je otvorené celoročne, technicky je schopné vybaviť väčšinu lietadiel na krátke a stredné trate s kapacitou do cca 200 cestujúcich (napr. Airbus A320, Boeing 737, MD-83, TU-154, TU-204 a iné), pričom maximálna hodinová kapacita budovy terminálu, ktorá bola naposledy rekonštruovaná v roku 1993, je 300 cestujúcich (150 na odlet/150 na prílet).

Vďaka svojej geografickej polohe má letisko Poprad -Tatry mimoriadne dobré poveternostné podmienky, často leží nad hranicou hmly a využívajú ho ako náhradné letisko lietadlá pôvodne smerujúce do Košíc, Sliača, Žiliny, či dokonca Bratislavy.

Existencia relatívne blízko alokovaných letísk má pre obec dôležitú úlohu, hlavne z hľadiska záujmu zahraničných investorov o obec a región. Letiská v súčasnosti využívajú rôzni záujemcovia zo Slovenska, ako i zo zahraničia. Využitie je rôznorodé, na turistické, výcvikové alebo podnikateľské účely, ale aj pre potreby rýchlej zdravotníckej pomoci.

Technická infraštruktúra

Prehľad dostupnosti jednotlivých segmentov základnej technickej infraštruktúry prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 5: Vybavenie technickou infraštruktúrou v obci

vodovod	áno	elektrina, verejné osvetlenie	áno
kanalizácia	nie	mobilný operátor	áno
ČOV	nie	internet	áno
plyn	áno		

Zdroj: Obecný úrad

Obec Cabov je 100 % elektrifikovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Pokrytie vodovodnou infraštruktúrou je 100 %. Na území obce sa nenachádzajú ochranné pásma vodárenských zdrojov. Obec má čiastočne rozpracovanú splaškovú kanalizáciu (prívod cca 300 m od obce zo Sečovskej

Polianky). Obec je plne plynofikovaná, na vykurovanie sa využíva električka, plyn a fosílna palivá, ktoré zaťažujú tunajšie životné prostredie. V súčasnosti je obec napojená na analógovú telefónnu ústredňu. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom telefónnej linky, mikrovlnným pripojením a pripojením prostredníctvom DSL, cez Slovak Telecom, a.s., ale len v prípade pokládky optickej kabeláže a výmeny analógovej ústredne za digitálnu.

Elektrifikácia

Zásobovanie elektrickou energiou je riešené vzdušnými vedeniami (22 kV, resp. 110 kV). Územím prechádza 1 hlavná trasa vzdušného vedenia. 22 kV vedenie má stanovené ochranné pásmo 10 m od krajného vodiča na každú stranu, 110 kV vedenia 15 m od krajného vodiča na každú stranu. V ochranných pásmach, v úsekoch, ktoré prechádzajú zalesnenými plochami, sú porasty vysokej zelene odstraňované.

Obec Cabov je elektrickou energiou zásobovaná z prevodovej transformátorovej stanice 110/22 kV Vranov n. Topľou. Pre zásobovanie obce Cabov vyúsťuje z nej 22 kV vzdušná linka v obci Sečovská Polianka.

Sekundárny rozvod NN je vybudovaný ako vzdušná sekundárna sieť NN na drevených a betónových stĺpoch. NN sieť bola komplexne rekonštruovaná v roku 1996.

Celkový počet trafostaníc je 3, jedna slúži pre potreby poľnohospodárskeho družstva (hospodárskeho dvora).

Miestny rozhlas

V súčasnom stave má obec Cabov vybudovanú sieť miestneho rozhlasu. Prevádzka je zaistená cez rozhlasovú ústredňu v budove Obecného úradu. Rozvod je vybudovaný dvojdrôtovým vzdušným nadzemným vedením po stĺpových stožiaroch. Na určených stožiaroch sú zabudované reproduktory pre potrebné pokrytie ozvučenia obce. Pre navrhované riešenie, kde sa uvažuje s novou výstavbou a vybavenosťou je potrebné počítať s vybudovaním nových rozvodov do priestorov navrhovanej výstavby.

Spoje

Po telekomunikačnej stránke prislúcha obec Cabov do primárnej oblasti Vranov nad Topľou s digitálnou telefónnou ústredňou HOST Vranov nad Topľou. Z kábla prístupovej siete sú prevedené účastnícke rozvody miestnej telefónnej siete (MTS). Telefónne rozvody (MTS) sú papršlekovite rozvetvené do riešeného územia obce a to vzdušnými rozvodmi metalickými káblami na drevených podperných bodoch do jednotlivých účastníckych rozvádzačov (ÚR). Časť miestnej telefónnej siete je zakáblovaná metalickými káblami vedenými popri hlavných prístupových komunikáciách.

Rozvoj mobilnej telekomunikačnej siete zabezpečujú všetci štyria operátori.

Kanalizácia a ČOV

V obci nie je vybudovaná verejná celoobecná splašková kanalizačná sieť s ČOV. V území bez kanalizácie sú splaškové vody akumulované v individuálnych žumpách a septikoch. Riešenie problémov v odvádzaní a zneškodňovaní odpadových vôd je závislé na finančných prostriedkoch, ktoré obec nemá k dispozícii. Dažďová kanalizácia sa nachádza v súčasnosti vo výstavbe, pričom je pokrytých už 50 % územia.

Zásobovanie plynom

Východne od obce Cabov, pozdĺž rieky Ondava vedie trasa diaľkového prepojovacieho vysokotlakového plynovodu Vranov nad Topľou - Trebišov. Parametre plynovodu sú DN 300 PN 6,4 MPa, médium zemný plyn naftový s výhrevnosťou 33,5 mV ochranné pásmo je 2 x 150 m. Obec je plne plynofikovaná.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom je decentralizované do malých domových a individuálnych kotolní, časť bytov je vykurovaná pecami. Za rozvojový zámer považujeme kvalitatívnu zmenu používaného paliva. V súčasnosti sa na vykurovanie obytných domov z väčšej miery využíva zemný plyn naftový (60 %), elektrická energia na 20 % a pevné palivá na 20 %.

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Cabov je zásobovaná z vlastného prameňa pitnej vody - Popova studnička, ktorý má priemernú výdatnosť cca. 3,5 l/s. V súčasnosti pre potreby obce postačuje. Obyvatelia majú k dispozícii vodojem o objeme 36 tis. l..

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované novými úspornými LED svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podperných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete NN. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach. Ovládanie navrhovaného osvetlenia napojiť pomocou impulzného kábla na centrálny impulz VO obce Cabov v RVO pri transformátorovej stanici.

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko, ani ordinácia praktického lekára. Obyvatelia môžu využívať zdravotnícke služby susednej obci Sečovská Polianka, pre ktorú je spádovou obcou v tejto oblasti.

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálnu pomoc v zmysle zákona NR SR č. 195/1998 Z. z. v znení neskorších predpisov. Nasledujúca tabuľka prezentuje výdavky obce na zabezpečenie sociálnych služieb.

Obec zabezpečuje sociálne služby pre svojich obyvateľov sama. V súčasnosti poskytuje opatrovateľskú starostlivosť pre obyvateľov hlavne v dôchodkovom veku (pre 3 občanov).

Tabuľka č. 6: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)

Praktický lekár pre dospelých	nie	Pošta	nie
Praktický lekár pre deti a dorast	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekáreň	nie	Čerpacia stanica	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Školstvo, kultúra a šport

Školstvo

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

V obci pôsobila základná škola, ktorá je v súčasnosti nečinná a materská škola, ktorá sa nachádza v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Materská školu v súčasnosti navštevuje 14 detí.

Jej kapacita je 18 detí.

Čo sa týka materiálneho vybavenia, postupne zastaráva a stáva sa nevyhovujúcim z hľadiska jeho ďalšieho využitia na pedagogické účely. V priebehu budúcich rokov obec plánuje postupnú obnovu a doplnenie materiálneho vybavenia, aby škola spĺňala bežné štandardy materských škôl.

Z dôvodu nízkych finančných možností obce a nedostatočných normatívnych príspevkov na žiaka z ministerstva školstva SR (ktoré nepostačujú ani na úhradu bežných výdavkov spojených s činnosťou školy), sa predpokladá uskutočňovanie investičných projektov v súvislosti s rekonštrukciou školy v dlhšom časovom období, prípadne s pomocou štrukturálnych fondov Európskej únie.

V priebehu programovacieho obdobia bude potrebné budovu rekonštruovať (zateplenie budovy). Predpokladá sa aj rekonštrukcia sociálnych zariadení a spôsobu vykurovania budovy.

Kultúra

Kultúra v obci je samozrejmom a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci kultúrny dom s kapacitou 100 návštevníkov. Uvedená stavba je však v zlom technickom stave. Hlavným problémom je negatívny technický stav strešnej krytiny. Potrebná je jej výmena. Súčasná strešná krytina na mnohých miestach vplyvom poveternostných vplyvov zvetrala a dažďová voda presakuje do interiéru budovy.

Aj napriek zlému technickému stavu však budova slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych aktivít. Z pravidelných kultúrnych akcií sa v obci usporadúvajú slávnosti pri príležitosti dňa detí, dňa matiek, úcta k starším a detský karneval. Do budúcnosti plánuje obec zaviesť viacero pravidelných kultúrnych akcií, ako napr. Dni obce, Silvestrovskú veselicu, alebo Cabovský ples. V roku 2015 bol založený FS Brežinky. Pôsobí v ňom harmonikár a 5 žien speváčok. Do budúcnosti sa k nim plánujú pridať aj muži. Vystupujú pri usporadúvaných obecných kultúrnych akciách. V obci sa nachádza kostol, ktorý pokrýva duchovnú stránku kultúrneho života v obci.

Šport

Obyvatelia majú v obci primerané možnosti športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové a multifunkčné ihrisko, ktoré sú aj intenzívne využívané. Slúžia hlavne nižším vekovým skupinám obyvateľov, ale aj turistom a iným návštevníkom obce.

V oblasti športových aktivít, ktoré sa neviažu na vybudovanú (resp. absentujúcu) športovú infraštruktúru, obec a jej okolie ponúka široké možnosti. V letných mesiacoch ide predovšetkým o horskú cykloturistiku, pešiu turistiku a poľovníctvo v priľahlých Slanských vrchoch CHVÚ.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka č. 7: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Sečovská Polianka
Sídlo pracoviska daňového úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného súdu	Vranov nad Topľou
Sídlo Okresného úradu	Vranov nad Topľou
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Vranov nad Topľou

Zdroj: vlastné spracovanie

Cestovný ruch a archeologické lokality

Archeologická lokalita:

Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia novoveku (najstaršia písomná zmienka o obci z roku 1429).

Obec je dobrým východiskom za poznávacou turistikou. Obec leží na úpäti Slánskych vrchov, ktoré sú bohaté na prírodné a aj historické pozoruhodnosti. Vytvára ideálne prostredie na uskutočňovanie pešej ale aj horskej cykloturistiky. V letnom období môžu uskutočniť obyvatelia obce výlety do rekreačných stredísk vodnej nádrže Domaša. Vodná nádrž vznikla prehradením rieky Ondava pri obci Veľká Domaša. Z jej výstavbou sa začalo v roku 1962 a ukončená bola v roku 1967. Vodná hladina ukryla šesť obcí a ich chotáre. Zatopené boli Veľká Domaša, Dobrá nad Ondavou, Trepec, Kelča, Valkov a Peťovce. Ponúka možnosť pasívneho a aktívneho oddychu vo viacerých strediskách cestovného ruchu. Z hľadiska rozvoja poznávacej turistiky sú v okolí zaujímavé zrúcaniny hradov, ktorých zvyšky sa zachovali až dodnes. K najzaujímavejším patria:

Hrad Jasenov Hrad na zalesnenom 392 m vysokom vrchu bol pravdepodobne postavený v 13. stor. po tatárskom vpáde Pečeňovcami, strážil cestu z juhu na sever. V 15. stor. bol opevnený. V 16. stor. tu razili Drugethovci falošné peniaze. Mincmajstra Mikuláša, ktorý viedol falšovateľskú dielňu popravili v Prešove. Za protihabsburských povstaní dal hrad J. Rákoczi zbúrať. Na podnet grófa Andrásyho bola rozpadajúca sa ruína začiatkom nášho storočia konzervovaná, zastrešili sa viaceré objekty a upevnili vstupnú časť.

Michalovský hrad Je typom vodného hradu na rieke Laborec. Bol založený v 11. stor.(1056) Michalom, synom palatina Rajnolda. Tvorila ho gotická bloková stavba s vežami chrániaca cestu a most cez Laborec. Začiatkom 17. stor. bol prestavaný na kaštieľ ktorý má dnešnú podobu z 19. stor.

Hrad Parič Je to zrúcanina vodného hradu v Trebišove, v anglickom parku pri kaštieli. Postavený bol v 13. stor. ako nížinná pevnosť. Bol miestom zasadnutia uhorského snemu po bitke pri Moháči. Zničený bol Thökölyho vojskom roku 1686 a odvtedy pustol. Roku 1786 dal gróf Imrich Csáky postaviť z materiálu opusteného hradu nový kaštieľ.

Hrad Bačkov - (607 m n. m.) Ruiny hradu sú zarastené lesom a krami. Čnejú na skalnatom kopci nad údolím severozápadne od Sečoviec, nad obcou Bačkov. Nachádzal sa na mieste pôvodného hradu Purustyán, ktorý bol postavený po tatárskom vpáde a zanikol po roku 1355. Bačkov v 17 stor. patril Bocskayovcom a Rákocziomcom, ktorí boli jeho poslednými majiteľmi, pretože cisárske vojská ho zbúrali.

Hrad Brekov - (338 m n. m.) Zrúcanina sa vypína na strmšom andezitovom výbežku Klokočín (338 m) nad Laborcom, priamo nad rovnomennou obcou na ceste medzi Strážskym a Humenným. Hrad

pochádzal z prelomu 13. a 14. stor., ako pevnosť zanikol koncom 17. stor. Roku 1446 došlo pod hradom k bitke medzi uhorským kráľom Matejom Korvínom a poľským kráľom Kazimírom IV, v ktorej Matej Korvín zvíťazil. Pôvodne patril hrad kráľovi, neskôr boli jeho majiteľmi Petényiovci, Drugethovci a iní. Bol viackrát zničený. Chránil obchodnú cestu z Potisia do Haliče. Zachovala sa z neho mohutná vstupná veža, niekoľko miestností a zvyšky múrov.

K zaujímavým a atraktívnym architektonickým pamiatkam Zemplína patria gréckokatolícke a pravoslávne drevené kostoly, diela prevažne anonymných ľudových tvorcov. Vznikli prevažne v 18. storočí a z toho obdobia je aj ich interiér v ktorom sú pozoruhodné dekoratívne nástenné a nástropné maľby oltára, lavice, obrazy drevené liturgické náčinie a knihy. Sú chránené ako národné kultúrne pamiatky.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou programového rozpočtu budú teda aj zámery vyjadrené v tomto Programe rozvoja obce.

Prehľad majetku a zdrojov

Tabuľka č. 8: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2024 (eur)

AKTÍVA		PASÍVA	
Neobežný majetok spolu	406 058,00	Vlastné imanie	329 694,44
Dlhodobý nehmotný majetok	7 000,00	Výsledok hospodárenia	329 694,44
Dlhodobý hmotný majetok	325 908,04	- minulé roky	309 546,99

Dlhodobý finančný majetok	73 150,00
Obežný majetok spolu	33 651,27
Zásoby	122,81
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	0,00
Pohľadávky	5 665,20
Finančné účty	27 863,26
Časové rozlíšenie	6 213,70

- účtovné obdobie	20 147,45
Závazky	19 714,16
Rezervy	600,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	1 253,54
Závazky	17 860,62
Bankové úvery a ostatné	0,00
Časové rozlíšenie	96 514,41

Zdroj: Záverečný účet obce za rok 2024

Analýza príjmov a výdavkov

Tabuľka č. 9: Štruktúra príjmov obce v roku 2024

	Skutočnosť k 31.12.2024 (EUR)	Percento plnenia (%)
Bežné príjmy celkom	211 640,36	102,25 %
Daňové príjmy	176 419,54	98,40%
- podielov dane	157 711,00	96%
- dane z nehnuteľností	11 841,57	130,13%
- iné miestne dane a poplatky	6866,55	94.84%
Nedaňové príjmy	19 885,50	149,30 %
Granty a transfery	28 436,32	100%
Kapitálové príjmy celkom	0,00	0%
Príjmové finančné operácie	0,00	0%
Príjmy spolu	211 640,36	102,25 %

Zdroj: Záverečný účet obce 2024, upravené

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Obec má v štádiu spracovania realizačnú projektovú dokumentáciu na dve investičné akcie. Jedná sa o Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitie OZE – Kultúrny dom Cabov – rozpočet 180 000-€, Zvýšenie bezpečnosti v obci Cabov – rozpočet 100 000,-€.

Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu rozvoja obce predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá pre Cabov predstavujú mestá Hanušovce nad Topľou (5. skupina centier osídlenia), Vranov nad Topľou (2b. skupina centier osídlenia), Giraltovce (5. skupina centier osídlenia) a Prešov (1a. skupina centier osídlenia).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

1. rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
2. rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
3. rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o.i.) severoslovenským koridorom, čiže najbližšie k Cabovu v okolí Prešova. Z Prešova do Vranova nad Topľou smeruje rozvojová os II. stupňa.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom).

Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť Horného Zemplína by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava - Trnava - Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti zemplínskeho regiónu a do Vranova nad Topľou (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovejšie okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Rozvoj Prešovského kraja podľa národnej stratégie bude výrazne závislý od budovania technickej infraštruktúry. Výrazné zaostávanie je spôsobené najmä súčasnou slabou rozvinutosťou celého Východoslovenského kraja. Slabá rozvinutosť technickej infraštruktúry znemožňuje využívanie na rozvoj priemyslu, služieb a cestovného ruchu. Významným zdrojom nerovnováh bude aj v budúcnosti demografická skladba a populačný vývoj obyvateľstva.

Prešovský kraj je hospodársky najslabším regiónom na Slovensku. Relatívne silnými centrami boli okresy Poprad a Prešov. Zároveň sever a východ Prešovského kraja patria výkonnostne k najslabším regiónom SR. Ekonomickú situáciu robí problematickým aj demografický vývoj, kde je očakávaný vyšší rast počtu obyvateľov. Túto situáciu zrejme nebude tento kraj schopný riešiť z vnútorných zdrojov a bude odkázaný na vonkajšiu pomoc.

Podiel Prešovského kraja na Slovenskom HDP stále výrazne klesá. Počas rokov 1998 - 2006 poklesol z 9 % na 8,1 %, pričom tu bolo zamestnaných až 11,7 % zamestnancov na Slovensku. Multiplikátor HDP na zamestnanosti 0,72 najslabší a zároveň hlboko zaostáva za predposledným regiónom.

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov pre realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indiktívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2021-2027 Slovensko čerpá európske štrukturálne a investičné fondy v rámci hlavného operačného programu Program Slovensko, ktorý integruje tradičné operačné programy (ako IROP, OP Kvalita životného prostredia, OP Ľudské zdroje) do jedného strešného rámca riadeného

Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (MIRRI), s cieľom podporovať kľúčové oblasti ako inovácie, vzdelávanie, infraštruktúru a sociálne služby z eurofondov.

Programy cezhraničnej spolupráce

- Interreg Slovensko-Rakúsko
- Interreg Slovensko-Česko
- Interreg Poľsko-Slovensko
- Interreg Slovensko-Maďarsko
- Program NEXT cezhraničná spolupráca Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina.

Programy nadnárodnej spolupráce

Interreg Program dunajského regiónu (DRP)

Interreg Stredná Európa

Dunajská stratégia

Programy medziregionálnej spolupráce

Program URBACT – Európsky program územnej spolupráce určený mestským samosprávam

Európska sieť na pozorovanie územného rozvoja a súdržnosti ESPON

Európska urbánna iniciatíva (EUI)

Pre obec Cabov sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu cezhraničnej spolupráce - Interreg Poľsko-Slovensko a Spoločnej poľnohospodárskej politiky 2023 - 2027.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 6 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Starnutie obyvateľstva, migrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v sociálnej, hospodárskej a environmentálnej oblasti
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny

Móda	Kontakt s obyvateľmi pomocou technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmeny vlády ako výsledok volieb
------	--	-----------------	-----------------------------	---------------------------------

Zdroj: MDVRR 2020, vlastné spracovanie

Zhodnotenie súčasného stavu územia

SWOT analýza

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

Formulár 7 (A5) - SWOT analýza a príklad dôležitých otázok

<p>Silné stránky</p> <p>a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - existencia vhodných plôch pre budovanie a rozšírenie priemyselných / poľnohospodárskych zón, - dostatok pracovnej sily, ktoré sú k dispozícii pre priemyselne zamerané podniky, - dobré klimatické podmienky na pestovanie teplomilných rastlín, - prechádzajúca cesta I. Triedy prepájajúca mesto Trebišov a Vranov nad Topľou, - výhodná geografická poloha obce v blízkosti okresného mesta Vranov nad Topľou, - rýchla dostupnosť krajského mesta Prešov, - vysoký podiel obyvateľstva v produktívnom veku, - atraktívne prostredie na úpätí Slanských vrchov umožňuje rozvoj cestovného ruchu, - dobrá dostupnosť sídla v blízkosti cesty 1. triedy, - keďže obec nie je tranzitnou obcou, pre rozvoj pasívneho a aktívneho cestovného ruchu sú tu ideálne podmienky, - vhodné plochy pre rozvoj infraštruktúry cestovného ruchu, - rozvinutá živočíšna a rastlinná výroba, - prítomnosť malých živnostníkov zameraných na poskytovanie služieb v oblasti zámočníctva, servisu spotrebnej elektroniky, dopravy a obchodu, - chýbajúce ubytovacie zariadenia cestovného ruchu, 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevyriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom a stavbám, ktoré sa môžu stať prekážkou pri rozvoji podnikateľských aktivít, - nízky rozpočet obce nedovoľuje v dostatočnej miere podporovať podnikateľské aktivity obyvateľstva, - chýba informačný systém na komunikáciu samospráva – podnikatelia – občania - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - vysoká finančná zaťaženosť a administratívne bariéry obmedzujúce rozvoj podnikania, - nedostatočné využitie existujúcich výrobných kapacít, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov u fyzických osôb, ktorá zabraňuje rozvoju podnikateľských aktivít, - nedostatočná podpora poľnohospodárskych podnikov, - nedostatočná miera tvorby finančných zdrojov na nákup a inštaláciu moderných efektívnych výrobných technológií, - zlý technický stav hospodárskeho dvora poľnohospodárskeho družstva, - nízky počet podnikateľských subjektov, - žiadny podnikateľský subjekt so sídlom spoločnosti v katastri obce, - málo priestorov na podnikateľské účely,
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - chýbajúce stravovacie zariadenia pre potreby cestovného ruchu, 	<ul style="list-style-type: none"> - zatiaľ nedostatočne rozvinutá technická infraštruktúra pre rozvoj cestovného ruchu,
<p>b) technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť na rozvod elektrickej energie, - dobré zásobovanie obyvateľov obce pitnou vodou, - vlastný zdroj pitnej vody - Popova studnička, - vodojem s objemom 100 m³ pokrýva potreby obce a hospodárskych subjektov, - NN sieť po komplexnej rekonštrukcii - počet a kapacita trafostaníc v súčasných podmienkach umožňuje dostatočne pokryť potreby obyvateľov a ekonomických subjektov, - dostatočný počet bytových prípojok na pevnú linku Telecom, - existencia nového domu smútku, - dobré prepojenie obecnej komunikácie na hlavnú cestnú sieť, - existencia verejného osvetlenia po rekonštrukcii, - pokrytie signálom mobilných operátorov, - z funkčného hľadiska vyhovujúci systém regionálnej autobusovej a železničnej dopravy, - kompletná plynifikácia obce, - existencia verejného rozhlasu, - pokrytie dažďovou kanalizáciou na 50%, - dostupnosť informačnej siete internet mimo vyučovacích hodín v budove základnej školy, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia miestneho vodovodu, - zlý technický stav miestnych komunikácií, ktoré sú vplyvom poveternostných podmienok v značnom štádiu zvetrania, - analógová ústredňa neumožní potrebný rozvoj dátovej komunikácie, - zlý technický stav miestneho verejného rozhlasu, - nevyhovujúci stav korýt miestnych tokov - hlavný vodný tok pretekajúci cez obec neregulovaným korytom, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce – obecný úrad, materská škola, ..., - absencia splaškovej kanalizácie, - absencia ČOV, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - absencia chodníkov popri väčšine komunikácií vo vlastníctve obce - popri hlavnej dopravnej a urbanizačnej osy, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nedostupnosť vysokokvalitných informačných služieb verejnými alebo súkromnými operátormi, - nízka penetrácia užívateľov internetu (v dôsledku vysokých cien), - absencia vysokorýchlostného internetu,
<p>c) životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kompletná plynifikácia obce, - na vykurovanie sa zo 60% využíva hlavne zemný plyn naftový a 20 % elektrická energia, - prítomnosť pohoria a CHVU Slánske vrchy, - fungujúci systém odvozu a likvidácie TKO firmou Fúra, - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - prírodné bohatstvo s lesmi, pasienkami, - existencia separovaného zberu v obci, - veľké plochy lesov vhodných na rekreáciu, 	<ul style="list-style-type: none"> - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - absencia splaškovej kanalizácie, - nedobudovaná dažďová kanalizácia, - absencia ČOV, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - neregulované koryto vodného toku prechádzajúceho cez obec predstavuje nebezpečenstvo v čase privalových dažďov a v čase intenzívneho topenia sa snehu, - prítomnosť medzinárodnej cesty s nadmernou produkciou exhalátov

<ul style="list-style-type: none"> - vysoká hustota vzácnych prírodných úkazov, 	<p>a v zimných mesiacoch aj prachu z pospových materiálov,</p> <ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav priestranstiev v rámci intravilánu obce vo vlastníctve súkromných subjektov (pod a v okolí futbalového ihriska), - zlý stav lesných porastov, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - Bukocel a.s. Hencovce a Chemes a.s. Humenné predstavujú najväčších znečisťovateľov v okolí, - sídlo ekologicky záťažových prevádzok alokovaných v Košickom kraji – U.S. Steel, a.s. Košice, ako aj niekoľko cementárenských podnikov, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy, - existencia čiernych skládok, - absencia oddychovej zóny pre obyvateľov,
<p>d) sociálna oblasť a zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - opatrovateľská služba zabezpečená obcou - rozvinutá sieť sociálnych zariadení a služieb v príľahlých sídlach, - dobrá dostupnosť zdravotníckeho zariadenia v susednej obci Sečovská Polianka, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov na rozvoj sociálnych služieb, - absencia klubu mladých, - nedostatok priestorov na zriadenie domova sociálnych služieb, - absencia oddychovej zóny pre seniorov a ostatné vekové kategórie, - absencia domova dôchodcov, - absencia domova sociálnych služieb, - absencia klubu dôchodcov, - absencia ordinácie praktického lekára, - ekonomická situácia obyvateľstva zabraňuje častokrát potrebnú návštevu ordinácie praktického a následne špecializovaného lekára, - zdravotný stav obyvateľstva,

<p>e) školstvo a šport</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobré výchovno-vzdelávacie výsledky materskej školy, - zatiaľ dostatok priestorov na výkon vzdelávacej činnosti - kapacita 18 detí, - využívanie priestorov škôl a školských zariadení pre verejnosť, - existencia futbalového ihriska, - existencia poľovníckych revírov, - výstavba nového ihriska v areáli materskej školy, 	<ul style="list-style-type: none"> - deficit v materiálnom – technickom vybavení školy, - potreba zateplenia budovy materskej školy, - v dôsledku nízkej populácie v obci absentuje základná škola, - potreba výmeny strešnej krytiny, - potreba výmeny okien na budove materskej školy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení, - nedostatok športových ihrísk v okolí školy, - pomalé zavádzanie informačných technológií do školy, - nedostatok moderných učebných pomôcok, - neatraktívnosť učiteľského povolania a neadekvátne finančné ohodnotenie, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve, - nesystémová reforma vzdelávacej sústavy, - absencia športovo-rekreačnej zóny obce, - nedostatočná starostlivosť o starších občanov,
<p>f) kultúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - prítomnosť kultúrnych pamiatok (kostol), - rozvoj a uchovávanie kultúrnych tradícií a folklóru, - dobré kultúrne povedomie obyvateľov, - existencia kultúrneho domu v blízkosti obecného úradu s kapacitou 100 osôb, - pravidelné kultúrne akcie - Deň matiek, MDD, Úcta k starším, detský karneval, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok finančných prostriedkov pre činnosť zariadení a pre ich rozvoj, - absencia kultúrnych spolkov, - chýbajúce tradičné, každoročne organizované kultúrne podujatia, - nerozvinutá kultúrna turistika, - absencia združenia, záujmového krúžku v oblasti kultúry, - negatívny stav kultúrneho domu – potrebná výmena strešnej krytiny, zateplenie budovy, - potrebná rekonštrukcia sociálnych zariadení v priestoroch kultúrneho domu, - slabá propagácia a reklama kultúrnych aktivít obce, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia, - chátrajúci stav kultúrnych pamiatok, - neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

<p>g) cestovný ruch a public relation</p> <ul style="list-style-type: none"> - bohaté kultúrne dedičstvo, - prírodné krásy v okolí obce, - CHVU Slanské vrchy, - veľký počet povrchových prírodných útvarov, - strategická východisková poloha na poznávacie výlety do širšieho okolia obce, - početné množstvo turistických chodníkov, - existencia poľovníckeho revíru, 	<ul style="list-style-type: none"> - málo rozvinutý cestovný ruch, - chýba rekreačné zázemie obce, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - slabá kooperácia s cestovnými kancelárkami, - slabá propagácia tradičných umení a remesiel v obci, - nedostatok športovísk potenciálne využiteľných návštevníkmi obce.
---	---

<p>Príležitosti</p> <p>a) hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - dostatok ľudských zdrojov s dostatočnými skúsenosťami v oblasti poľnohospodárstva, - existencia vhodných podmienok na rozvoj poľnohospodárstva, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť vstupu zahraničných investorov do existujúcej infraštruktúry, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vybudovanie diaľnice Bratislava - Košice severnou trasou, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EÚ, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva môže byť hybnou silou rozvoja podnikateľských aktivít, 	
<p>b) technická infraštruktúra</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia mostov a lávok, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách, - rekonštrukcia verejného osvetlenia a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - zriadenie vysokorýchlostného Internetu DSL, prípadne WI – FI, ktorý by bol významným pozitívnym prvkom pri hľadaní si zamestnania a rozvoji podnikateľských aktivít, - rekonštrukcia miestneho vodovodu a eliminácia jeho stratovosti, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do novej IBV, - výstavba cestnej komunikácie s potrebnými parkovacími plochami, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - existujúca infraštruktúra pre rozvoj priemyselných zón v obci, - vybudovanie severnej diaľničnej siete Bratislava - Prešov - Košice, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - absencia chodníkov popri miestnych cestných komunikáciách, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk,
<p>c) životné prostredie</p> <ul style="list-style-type: none"> - úprava verejných plôch, - výstavba oddychovej zóny, - výstavba bioskládky, - zabezpečiť separovaný zber v celej obci, - maximálne rozšírenie separovaného zberu o viaceré komodity, - úprava pozemkov vo vlastníctve súkromných vlastníkov, - rekonštrukcia miestnych komunikácií, - regulácia koryta potoka, - spustenie ČOV, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmerného využívania fosílnych palív domácnosťami. - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia,

<ul style="list-style-type: none"> - dobudovanie miestnej dažďovej kanalizácie, - výstavba splaškovej kanalizácie, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvalitatívne stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - regulácia koryta miestneho potoka, - výstavba chodníkov popri miestnych komunikáciách, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - výstavba športovo – rekreačného areálu v obci, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,
<p>d) sociálna oblasť a zdravotníctvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zlepšenie sociálneho povedomia rómskeho etnika, - zabezpečenie detskej lekárky aspoň 1 x týždenne do obce, - rozšírenie opatrovateľskej služby, - zlepšenie štandardu zdravotníckych zariadení v dostupných zariadeniach, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť,
<p>e) školstvo a šport</p> <ul style="list-style-type: none"> - ďalšie zavádzanie výpočtovej techniky do školy - zvýšenie počítačovej gramotnosti žiakov a učiteľov, 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiaducich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...),

- koordinácia výchovy a vzdelávania so všetkými odbornými inštitúciami,
- výstavba oddychovej a športovej zóny v obci,
- zefektívnenie spolupráce s okresným mestom na regionálnej úrovni,
- úprava turistických chodníkov,
- výstavba cyklistických chodníkov,
- rekonštrukcia futbalového ihriska,
- podpora záujmových krúžkov zo strany obce,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,

f) kultúra

- rekonštrukcia kultúrneho domu,
- oživenie "Folklórneho kultúrneho leta",
- výstavba infraštruktúry pre uskutočňovanie kultúrnych slávností - pódium s príslušenstvom,
- usporadúvanie Dňa obce,
- rozvinúť kultúrne povedomie a tradície pri rómskej mládeži,
- spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí,
- usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci,
- každoročné folklórne slávnosti,
- lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce,
- výstavba izby folklóru a zvyklostí obce,
- výstavba remeselného dvora,
- rozvoj sponzorovania kultúry,
- obnova zanikajúcich tradícií,
- vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícii,
- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ,

- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov,
- nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,
- nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,
- nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,

- nezáujem obyvateľov o rozvoj svojho kultúrneho povedomia,
- slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC,
- posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre,
- nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce,
- neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu.

g) cestovný ruch a public relation

- možnosť rozvíjať agroturistiku,
- organizovanie každoročného pochodu na vrch Mazolín,
- výstavba cykloturistických trás,
- výstavba oddychovej zóny v obci,
- možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí
- možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov,
- vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít,
- výstavba rekreačného zariadenia v majetku obce,
- výstavba rekreačného príslušenstva pri rekreačnom zariadení,
- spracovať multimedialne propagačné materiály obce v rôznych jazykových mutáciách,
- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU
- rozvíjať rodinnú rekreáciu,
- vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,
-

- prítomnosť CHVU výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci,
- nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických subjektov zamedzí rozvoj podnikateľských aktivít,
- náročné získavanie úverových zdrojov,
- neochota ľudí investovať a započítať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu,
- zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov,
- predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja

- zvýšenie atraktivity územia mikroregiónu
- nárast počtu nových pracovných príležitostí a zvýšenie príjmov obyvateľstva
- skvalitnenie životného prostredia
- zachovanie kultúrno-historického dedičstva
- zvýšenie dostupnosti sociálnych a zdravotných služieb
- vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitnejších verejných služieb
- rozvoj ľudských zdrojov a spoločenského života
- podpora rozvoja poľnohospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva

Hlavné disparity rozvoja

- emigrácia obyvateľstva - z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky služieb a možností sebarealizácie

- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby - z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí - stredne veľká obec, nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva - obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd - úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- nedostatok sociálnych a zdravotných služieb
- nedostatočná kvalita ľudských zdrojov a spoločenského života

STRATEGICKÁ ČASŤ

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2030 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2030 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa doplňujúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2030 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2030 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu rozvoja obce Cabov na roky 2025 – 2032 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PRO obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Cabov:

Obec Cabov bude obcou, ktorá vytvorí všetkým svojim obyvateľom dostatočné podmienky na plnohodnotný život v miestnej komunite. Svoj zámer podporí vhodnými opatreniami v sociálnej oblasti, v oblasti kultúry, športu a komunálnych služieb. Obec sa stane vyhľadávaným strediskom cestovného ruchu. V tomto duchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti nielen doma, ale aj v zahraničí. Bude dbať na zvýšenú ochranu prírodných zdrojov, aby sa zachovali pre ďalšie generácie a zároveň zabezpečili trvalo udržateľný sociálno-ekonomický rozvoj obce. Obec ďalej vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tých tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktoré má najväčší potenciál a to najmä poľnohospodárstva a cestovného ruchu.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Cabov na roky 2025 – 2034. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Cabov, ktorý bude zameraný hlavne na trvalý ekonomický rast za predpokladu plného využitia existujúceho ako aj budúceho potenciálu obce. Hlavné rozvojové oblasti pre obec sú tunajšie prírodné podmienky vhodné na aktívnu a pasívnu rekreáciu, ktoré je nevyhnutné v plnej miere využiť v prospech obyvateľov obce a jej ďalšieho spoločenského, kultúrneho a hospodárskeho rozvoja. Do budúcnosti sa bude potrebné zamerať na ďalší rozvoj poľnohospodárskej produkcie, ktorá by sa mala orientovať viac na ekonomicky výhodnejšiu rastlinnú a živočíšnu výrobu, s podporou tunajších klimatických a prírodných podmienok. Ďalším cieľom by malo byť vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj cestovného ruchu z hľadiska výhodnej alokácie obce na úpätí Slanských vrchov. "

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektoru a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Prešovského samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2030, definuje 5 prioritných oblastí (PO) na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie regionálneho rozvoja sú v PRO zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PRO Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Merník stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

Hospodárska oblasť – táto prioritná oblasť pozostáva z dvoch priorít: hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj (podpora malého stredného podnikania zo strany obce a podpora tradičných odvetví priemyslu) a technická infraštruktúra (rozvoj dopravnej infraštruktúry a rozvoj občianskej infraštruktúry).

Sociálna oblasť – prioritná oblasť pozostávajúca zo štyroch rozvojových priorít: sociálna oblasť a zdravotníctvo (doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu a zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb), školstvo a šport (budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry, trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu), kultúra (zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni, organizačné zabezpečenie a propagácia v oblasti kultúry) a cestovný ruch a public relations (účinná propagácia obce, rekreačno - relaxačné zázemie obce a podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu).

Environmentálna oblasť – tretia prioritná oblasť pozostáva z jednej rozvojovej priority: životné prostredie (nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom, informovanosť a poradenstvo ochrana a racionálne využívanie vôd a ochrana ovzdušia).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 8 (S2) - Hierarchia cieľov v štruktúre strategického dokumentu

V í z i a						
1. Prioritná oblasť - Hospodárska		2. Prioritná oblasť - Sociálna			3. Prioritná oblasť - environmentálna	
Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj	Technická infraštruktúra	Sociálna oblasť a zdravotníctvo	Školstvo a šport	Kultúra	Cestovný ruch a public relations	Životné prostredie
<p>Opatrenia:</p> <p>1.1 Podpora malého stredného podnikania zo strany obce</p> <p>1.2 Podpora tradičných odvetví priemyslu</p>	<p>1.3 Rozvoj dopravnej infraštruktúry</p> <p>1.4 Rozvoj občianskej infraštruktúry</p>	<p>Opatrenia:</p> <p>2.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu</p> <p>2.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb</p>	<p>2.3 Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry</p> <p>2.4 Trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu</p>	<p>2.5 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni</p> <p>2.6 Organizačné zabezpečenie</p> <p>2.7 Propagácia v oblasti kultúry</p>	<p>2.8 Účinná propagácia obce</p> <p>2.9 Rekreačno - relaxačné zázemie obce</p> <p>2.10 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</p>	<p>Opatrenia:</p> <p>3.1 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom</p> <p>3.2 Informovanosť a poradenstvo</p> <p>3.3 Ochrana a racionálne využívanie vôd</p> <p>3.4 Ochrana ovzdušia</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Zápis o verejnom prerokovaní strategického dokumentu

Názov dokumentu: Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034

Pripomienkovanie realizoval: *odborný útvar samosprávy*

Termín pripomienkovania: *kedy*

Oznam uverejnený: *kde*

Text dokumentu k dispozícii: *kde*

Spôsob doručenia pripomienok: *poštou, do schránky, e-mailom a pod.*

Priamo oslovené subjekty: *výbory mestských častí, mimovládne organizácie a pod.*

Pripomienka č. 1

Text pripomienky:

Pripomienka sa týka časti dokumentu:

Zaslal: *meno, dňa, kontakt*

Zdôvodnenie zasielateľa:

Vyjadrenie odborného útvaru: *pripomienku akceptujeme/neakceptujeme*

Zdôvodnenie odborného útvaru:

Pripomienka č. 2

Text pripomienky:

Pripomienka sa týka časti dokumentu:

Zaslal: *meno, dňa, kontakt*

Zdôvodnenie zasielateľa:

Vyjadrenie odborného útvaru: *pripomienku akceptujeme/neakceptujeme*

Zdôvodnenie odborného útvaru:

.....

Počet pripomienok: celkový počet: akceptované:

Zápis vypracoval: *meno, funkcia, dňa, podpis*

Zdroj: *Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*

PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť PRO nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úrovni opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „**Aktivita**“.

Formulár 10 (P1) - Tabuľka opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Opatrenie	Projekt/Aktivita	Prioritná oblasť/oblasť
Opatrenie č. 1. 1	Projekt Rekonštrukcia vodovodu a vodojemu	Hospodárska
Opatrenie č. 1. 2	Projekt Cestná komunikácia – oprava Chodníky - výstavba	Hospodárska
Opatrenie č. 1. 3	Projekt Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitie OZE – Kultúrny dom Cabov	Hospodárska
Opatrenie č. 1. 4	Projekt Kamerový systém - rozšírenie	Hospodárska
Opatrenie č. 2.1	Projekt Materská škôlka – rekonštrukcia, zateplenie, vykurovanie objektu, oplotenie areálu	Sociálna
Opatrenie č. 2.2	Projekt Protipovodňová ochrana intravilánu obce	Sociálna
Opatrenie č. 2.3	Projekt Dom smútku – rekonštrukcia a úprava okolia Cintorín - oplotenie	Sociálna
Opatrenie č. 2.4	Projekt Amfiteáter – rekonštrukcia, zastrešenie	Sociálna
Opatrenie č. 2.5	Projekt Rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci a prvkov drobnej architektúry (altánky, lavičky ap.)	Sociálna
Opatrenie č. 2.6	Projekt Modernizácia autobusových zastávok v obci	Sociálna
Opatrenie č. 2.7	Projekt Územný plán	Sociálna
Opatrenie č. 3.1	Projekt	Environmentálna

	Odvodňovacie kanály - rekonštrukcia Kanalizácia	
Opatrenie č. 3.2	Projekt Zberný dvor	Environmentálna

Zdroj: vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PRO. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PRO obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PRO obce boli stanovené ako nulové v roku 2025, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2034.

Príprava projektov

Formulár (P3) - Formulár pre prípravu projektov

Základné údaje o projektovom zámere č. 1		
Názov projektu	Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitie OZE – Kultúrny dom Cabov	
Garant	Obec Cabov	
Kontaktná osoba garanta	Viliam Popadák, starosta obce	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	-	
Začatie a ukončenie projektu (od do)	August 2027 – október 2028	
Stav projektu pred realizáciou	Budova v zlom technickom stave, prevádzka energeticky náročná	
Cieľ projektu	Modernizácia a zvýšenie energetickej efektívnosti budovy	
Výstupy	Zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov – zníženie verejných výdavkov	
Užívatelia	Obyvatelia obce	
Indikátory monitoringu	Zníženie verejných výdavkov	
Zmluvné podmienky	VO - výber dodávateľa	
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO	
Poznámky		
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Príprava projektovej dokumentácie	Spracovateľ PD	12/2026 – 02/2027
Vydanie stavebného povolenia	Odbor výstavby	03/2027
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Odbor prípravy projektov EÚ	03/2027

Výber dodávateľa, podpis zmluvy	Odbor výstavby	02/2027 – 03/2027					
Realizácia projektu	Odbor výstavby	08/2027 – 10/2028					
Kolaudácia	Odbor výstavby + ZŠ	11/ 2028					
Financovanie projektu							
Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejný zdroj				z toho súkromné zdroje
			EU	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2026	6 000	0	0	0	6 000	0
Realizácia projektu	2027-2028	180 000	153 000	18 000	0	50 000	0
Spolu		186 000	153 000	18 000	0	56 000	0

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Základné údaje o projektovom zámere č. 2		
Názov projektu	Zvýšenie bezpečnosti v obci Cabov	
Garant	Obec Cabov	
Kontaktná osoba garanta	Viliam Popadák, starosta obce	
Partneri garanta (spolupráca s ...)	-	
Začatie a ukončenie projektu (od do)	August 2027 – október 2028	
Stav projektu pred realizáciou	Zvýšená kriminalita v obci	
Cieľ projektu	Zníženie priestupkov na verejných priestranstvách	
Výstupy	Zlepšenie energetickej efektívnosti verejných budov – zníženie verejných výdavkov	
Užívatelia	Obyvatelia obce	
Indikátory monitoringu	Zníženie kriminality v obci	
Zmluvné podmienky	VO - výber dodávateľa	
Riziká	Neschválenie NFP, výber dodávateľa cez VO	
Poznámky		
Realizácia projektu		
Fáza/míľnik	Súčinnosť iného odboru alebo subjektu	Termín (mesiac/rok)
Príprava projektovej dokumentácie	Spracovateľ PD	12/2026 – 02/2027
Vydanie stavebného povolenia	Odbor výstavby	03/2027
Spracovanie a registrácia žiadosti o NFP, zhromaždenie príloh	Odbor prípravy projektov EÚ	03/2027
Výber dodávateľa, podpis zmluvy	Odbor výstavby	02/2027 – 03/2027
Realizácia projektu	Odbor výstavby	08/2027 – 10/2028
Kolaudácia	Odbor výstavby + ZŠ	11/ 2028
Financovanie projektu		

Druh výdavku	Termín (rok)	Náklady spolu (eur)	z toho verejné zdroje				z toho súkromné zdroje
			EU	ŠR	VÚC	Obec	
Spracovanie projektovej dokumentácie	2027	1000	0	0	0	1000	0
Realizácia projektu	2027	100 000	85000	10000	0	5 000	0
Spolu		101 000	85000	10000	0	6 000	0

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PRO,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PRO k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PRO.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Akčný plán pre oblasť hospodársku, sociálnu a environmentálnu v obci Cabov			
Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie
Opatrenie 1.1 Zlepšiť efektívne využívanie finančných prostriedkov			
Aktivita 1.1.1 Pravidelne organizovať stretnutia s predstaviteľmi subjektov pôsobiacich na území okresu v hospodárskej oblasti. Spoločne formulovať návrhy na riešenie problémov s financovaním projektov v obci. Návrhy realizovať a vyhodnocovať.	každý rok od 2025	Obec Cabov	0
Opatrenie 1.2 Zvýšiť objem finančných prostriedkov			
Aktivita 1.2.2 Aktualizovať zásobník projektov z mimorozpočtových zdrojov. Podporovať a realizovať projekty na získanie mimorozpočtových financií pre rozvoj obce.	2025-2030	Obec Cabov	Kofinancovanie 0% alternatívne 8%

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PRO

Partnermi pri realizácii PRO sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný i dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností a ktorý bol taktiež zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania a zúčastnili sa tiež verejných stretnutí, kde komunikovali svoje požiadavky a podieľali sa tak na definovaní silných a slabých stránok svojej obce. V závere procesu spracovania aktívne pristupovali k prerokovaniu finálneho návrhu PRO. Rovnako boli prizvaní ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu aj poslanci a zamestnanci OcÚ.

Vypracovaním a schválením tohto programu rozvoja obce plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Riadiacim orgánom PRO na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PRO na úrovni obce je jej **starosta**. Ten zodpovedá za systém riadenia PRO, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci.

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča rozšíriť kompetencie Komisie správy majetku a rozvoja obce tak, aby táto fungovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PRO, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PRO a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PRO berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PRO a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PRO budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PRO prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa náležitostí a realizácie tohto Programu rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PRO a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PRO za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu rozvoja obce sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PRO až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PRO bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PRO bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár (R5) - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PRO na programové obdobie 2025 - 2034		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2028	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHSR a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHSR	v roku 2026,2028,2030, 2034	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	Podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PRO
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	Na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: vlastné spracovanie

Monitorovanie a hodnotenie

Správa o plnení akčného plánu obce Cabov k 31.12.2024 bola spracovaná v zmysle Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Cabov na obdobie 2015-2022, časť 3.2. Implementácia, a smernice SM-1/2008 o strategickom plánovaní obce Cabov, čl.6-7. Cieľom monitoringu Akčného plánu obce Cabov je zostaviť komplexnú informáciu o tom, ako sa plnia opatrenia navrhnuté v PHSR obce počas celého obdobia platnosti dokumentu v rokoch 2015-2025. Tieto údaje sú k dispozícii pre samosprávu a širokú verejnosť. Akčný plán obce Cabov je zoradený podľa priorít, oblastí a opatrení. Ku každému opatreniu je priradený garant, ktorého úlohou je zabezpečiť realizáciu navrhnutých aktivít a monitorovať ich plnenie. Odpočet aktivít v akčnom pláne je spracovaný z pohľadu obce Cabov, v niektorých prípadoch je ako realizátor danej aktivity uvedený iný subjekt (investor, prevádzkovateľ, partnerská inštitúcia a pod.) V akčnom pláne sú vymenované aktivity bežného, kapitálového a podporného charakteru v časovom slede. Ide o aktivity, ktoré je potrebné realizovať v ďalšom období. Akčný plán je spracovaný na základe údajov v schválenom rozpočte obce, schválených strategických dokumentoch obce a údajov obecného úradu Cabov.

Aktuálna verzia akčného plánu bude zverejnená na webovej stránke obce. Pripomienky k akčnému plánu obce je možné zaslať e-mailom na adresu obce. Ďalší monitoring akčného plánu sa uskutoční ku dňu 31.12.2025.

Zdroj: upravené podľa Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

FINANČNÁ ČASŤ

Indikatívny finančný plán

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe rozvoja obce Cabov na roky 2025-2032 budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet obce (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššie územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina projektov bude mať viacdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z.z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v § 4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtových kapitol ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z Európskej únie určené

- a) hospodársky zaostalým regiónom, ktoré podľa ukazovateľov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vykazujú nižšiu úroveň rozvoja, ako je priemerná úroveň Európskej únie,
- b) regiónom s nepriaznivou štruktúrou zamestnanosti a podnikateľského prostredia.

Formulár(F5) – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	Rok								Spolu
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	
I.Hospodárska politika – oblasť	0,18	0,1		0,25	0,1				0,63 mil. €
II.Sociálna politika – oblasť			0,03	0,3	0,15	0,05	0,55		1,08 mil. €
III.Environmentálna politika – oblasť			0,15		1	0,5	0,5		2,15 mil. €

Zdroj: vlastné spracovanie

Formulár (F6) - Finančný rámec pre realizáciu PHSR obce Cabov

Názov opatrenia*	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				mesiac/rok - mesiac/rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d				
I. Hospodárska politika					630 000 €	630 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 1.1	1.1.1 Rekonštrukcia vodovodu a vodovodného zariadenia	2222 Miestne potrubné rozvody vody	1 ks vodojem, 3 km vodovod	2030	100 000 €	100 000 €						
Opatrenie 1.2	1.2.1 Cestná komunikácia – oprava Chodníky - výstavba	2111 - Cestné komunikácie	2 km cesty III. triedy	2029	250 000 €	250 000 €						
Opatrenie 1.3	1.3.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti a využitie OZE – Kultúrny dom Cabov	2112 – Miestne komunikácie	Zníženie energetickej náročnosti v kWh/m2	2026-2027	180 000 €	180 000 €						
Opatrenie 1.4	1.4.1 Kamerový systém - rozšírenie	2420 – Ostatné inžinierske stavby, i.n.	15 kamier	2027	100 000 €	100 000 €						
II. Sociálna politika					1 080 000 €	1 080 000 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €
Opatrenie 2.1	2.1.1 Materská škôlka – rekonštrukcia, zateplenie, vykurovanie objektu, oploštenie areálu	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	Počet rekonštruovaných budov, zníženie energetickej náročnosti v kWh/m2	2029	300 000 €	300 000 €						
Opatrenie 2.2	2.2.1 Protipovodňová ochrana intravilánu obce	2153 – Melioračné rozvody vody a zariadenia	Dĺžka upraveného toku v m	2032	500 000 €	500 000 €						

Opatrenie 2.3	2.3.1 Dom smútku – rekonštrukcia a úprava okolia Cintorín - oplotenie	1274 – Ostatné budovy,i.n.	Počet rekonštruovaných budov , dĺžka oplotenia v m	2030	100 000 €	100 000 €						
Opatrenie 2.4	2.4.1 Amfiteáter – rekonštrukcia, zastrešenie	2420 – ostatné inžinierske stavby, i.n.	Počet rekonštruovaných objektov	2031	50 000 €	50 000 €						
Opatrenie 2.5	2.5.1 Rekonštrukcia verejných priestranstiev v obci a prvkov drobnej architektúry (altánky, lavičky ap.)	2420 – ostatné inžinierske stavby, i.n.	Počet rekonštruovaných objektov	2030	50 000 €	50 000 €						
Opatrenie 2.6	2.6.1 Modernizácia autobusových zastávok v obci	2112 – Miestne komunikácie	Počet modernizovaných zastávok	2032	50 000 €	50 000 €						
Opatrenie 2.7	2.7.1 Spracovanie územného plánu obce		Počet územných plánov	2028	30 000 €	100 000 €						
III. Environmentálna politika						2 150 000 €	2 150 000 €	0 €	0 €	€	€	€
Opatrenie 3.1	3.1.1 Odvodňovacie kanály - rekonštrukcia Kanalizácia	2223-Miestne kanalizácie	Dĺžka v m	2030-2032	2 000 000 €	2 000 000 €						
Opatrenie 3.2	3.2.1 Zberný dvor	2420 – ostatné inžinierske stavby, i.n.	Plocha v m2	2028	150 000 €	150 000 €						
Celkom						3 860 000 €	3 860 000 €	0 €	0 €	€	€	€

Zdroj: vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PRO bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce. Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce.

Formulár č. F 2 - Hodnotiace tabuľky pre výber projektov

Dopravná infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Dopravno-hospodársky význam	Spojenie s cestami vyššieho dopravného významu D, RC, I. triedy, plnenie funkcie privádzača na D, RC, intenzita dopravy presahujúca priemernú intenzitu v danej triede, situovanie cesty v území bez nadradenej cestnej siete a pod.	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta zabezpečuje dennú mobilitu osôb a dostupnosť sociálnych a ekonomických potrieb (zamestnanie, vzdelávanie, zdravotnícke služby, kultúra, rekreácia, význam z pohľadu verejnej osobnej dopravy (napr. napojenie na terminály integrovanej dopravy, stanice VOD, a pod.)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Prepojenia významných stredísk cestovného ruchu	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Dopravné prepojenie priemyselných zón a prekladísk intermodálnej prepravy	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Cesta prepája centrá osídlenia zadané v KURS 2011 (v zásade sa jedná o mestá, ktoré majú z hľadiska hospodárskeho rastu regiónov najväčší rozvojový potenciál)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
B	Dopravná prevádzka	Prekročenie hodnoty priemernej intenzity (v kraji)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav cesty (pozdĺžne a priečne nerovnosti, vyjazdené koľaje, únosnosť vozovky a pod.)	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Stav mostných objektov (nosnosť, zatekanie, stav mostovky a pod.)	bezchybný až zlý	0
			veľmi zlý/havarijný	1
D	Bezpečnosť		Nespĺňa	0

		Dopravná nehodovosť v danom úseku v rámci okresu (porovnanie hustoty dopravných nehôd na príslušnej ceste v okrese s priemernou hustotou v kraji)*	Spĺňa	1
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PRO	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejným službám a zlepšenie mobility pracovnej sily	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Posilnenie významnej vnútroregionálnej rozvojovej osi	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na vlastnosti cestnej siete	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre formovanie vlastností cestnej siete	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na formovanie vlastností cestnej siete vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Zdroj: vlastné spracovanie

Sociálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov	
A	Kvalita poskytovaných sociálnych služieb	Projekt umožňuje zlepšenie zamestnanosti žien v obci/regióne	Nespĺňa	0	
			Spĺňa	2	
		Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0	
			Spĺňa	2	
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0	
			Spĺňa	1	
		Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
				nevýhovujúci/havarijný	1
	Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Nespĺňa	0		
		Spĺňa	2		
D	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti sociálnych služieb pre špecifickú skupinu obyvateľstva /róm-ska komunita, deti so špeciálnymi	Nespĺňa	0	
			Spĺňa	1	
			Nespĺňa	0	

E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP/PRO	Projekt nadväzuje na významnú existu-	Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora zamestnanosti	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Projekt umožňuje poskytovanie iných (sociálnych, zdravotníckych) služieb	Nespĺňa	0
Spĺňa	1			

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti sociálnej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Vzdelávacia infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov
A	Kvalita výchovno vzdelávacieho procesu	Spoločný projekt viacerých obcí, subjektov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
B	Demografia	Projekt zlepšuje dostupnosť pre miestne obyvateľstvo a výrazným spôsobom zlepšuje kvalitu života	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav siete nie je vyhovujúci	veľmi dobrý, dobrý	0
			nevyhovujúci/havarijný	1
		Zvýšenie energetickej hospodárnosti budov	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
D	Zlepšenie dostupnosti	Zlepšenie dostupnosti školského zariadenia pre špecifickú skupinu obyvateľstva /rómska komunita, deti so špeciálnymi potrebami a pod./	Nespĺňa	0
			Spĺňa	3
E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP/PRO	Projekt nadväzuje na významnú existujúcu alebo plánovanú PZI (inú investíciu)	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k verejnej infraštruktúre	Nespĺňa	0
			Spĺňa	2
		Projekt prispieva k miestnemu rozvoju – podpora malého a stredného podnikania	Nespĺňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	nízka	<0;5)
	projekt je prioritný pre zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry	stredná	<5;9)
	projekt je pripravený a má výrazný dopad na zlepšenie kvality a dostupnosti školskej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>

Environmentálna infraštruktúra

	Kategória	Hodnotiace kritérium	Hodnotenie	Počet bodov		
A	Ekologický - hospodársky význam	Odstránenie systémových porúch	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		
		budovanie verejných vodovodov, okrem prípadov ich súbežnej výstavby s výstavbou verejnej kanalizácie podľa aktualizovaného Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS, inými strategickými dokumentmi	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		
		budovanie verejných kanalizácií a čistiarní odpadových vôd pre obce do 2 000 obyvateľov s výnimkou obcí začlenených do aglomerácií nad 2 000 EO v zmysle Národného programu pre vykonávanie smernice 91/271/EHS.	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		
		Vhodné využitie krajinno-ekologických prvkov	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		
		Spoločný projekt viacerých obcí	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		
		B	Ekonomické	Zvýši sa efektívnosť poskytovania služieb obyvateľstvu, ostatným subjektom/plánované významné investície	Nesplňa	0
					Spĺňa	1
C	Stavebno-technický stav	Stavebno – technický stav existujúcej infraštruktúry, zariadení	veľmi dobrý, dobrý	0		
			nevýhovujúci/havarijný	1		
		Stav jednotlivých stavieb	bezchybný až zlý	0		
			veľmi zlý/havarijný	1		
D	Funkčnosť, špecifické požiadavky	Rekonštruované siete musia spĺňať nasledovné funkčné požiadavky uvedené v podpornom programe	Nesplňa	0		
			Spĺňa	1		

E	Príspevok k špecifickým cieľom IROP, PRO	Napojenie znevýhodneného územia (mestského alebo vidieckeho) na environmentálnu infraštruktúru	Nesplňa	0
			Spĺňa	1
		Zvýšenie počtu obyvateľov so zlepšeným prístupom k environmentálnym službám a zlepšenie kvality ich života	Nesplňa	0
			Spĺňa	1
		Podpora využívania lokálnych zdrojov	Nesplňa	0
			Spĺňa	1
		Rozvoj cezhraničných väzieb, podpora makro regionálnych stratégií	Nesplňa	0
			Spĺňa	1

Výsledok hodnotenia			Súčet
Priorita	projekt nie je prioritný, realizácia nemá výrazný vplyv na vlastnosti environmentálnej infraštruktúry	nízka	<0;5)*
	projekt je prioritný pre formovanie vlastností environmentálnej infraštruktúry	stredná	<5;9*)
	projekt je pripravený a má výrazný vplyv na formovanie vlastností environmentálnej infraštruktúry vrátane špecifických cieľov IROP	vysoká	<9;13>*

Zdroj: vlastné spracovanie

ZÁVER

Formulár (Z1) - Schválenie PRO

Schválenie PRO	
Dokument	Názov: Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034 Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja
Spracovanie	Forma spracovania: spracovanie PRO vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov Obdobie spracovania: dokument bol vypracovaný v mesiacoch jún – september 2025 Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 6 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zastúpenia Pracovné skupiny: neboli vytvorené Externá odborná spolupráca: Ing. Michal Dvorjak Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: dotazníkový prieskum
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: 15.12.2025 Verejné pripomienkovanie: 15.12.2025
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program rozvoja obce Cabov na roky 2025-2034.“

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

PRÍLOHY

Príloha č. 1 - Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PRO

Riadiaci tím

Viliam Popod'ák - koordinátor

Členovia riadiaceho tímu

Ing. Peter Hric - zástupca starostu obce

Lukáš Horváth - poslanec OcZ

Iveta Nemčíková poslankyňa OcZ

Mgr. Radoslav Hanusin- poslanec OcZ

Miroslav Bačík - poslanec OcZ

Partneri

Ing. Michal Dvorjak a kolektív

Príloha č. 2 - Zoznam informačných zdrojov použitých v PRO (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva)

Komunitný plán obce Cabov

PHSR obce Cabov na roky 2015-2022

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanou Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, verzia 1.0.4, február 2022

Národná stratégia regionálneho rozvoja SR

Operačné programy 2021-2027

Partnerská dohoda 2021-2027

PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015

Povodňová dokumentácia obce Cabov

Program odpadového hospodárstva obce Cabov

Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030

Stratégia Európa 2030

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja

Zákon č. 25/2025 Zb. Stavebný zákon

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky

Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší)

Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Záverečný účet obce Cabov za rok 2024

Internetové zdroje:

www.cabov.sk

www.datacube.statistics.sk/TM1Web/TM1WebLogin.aspx

www.datacube.statistics.sk/SODB/TM1WebLogin.aspx

www.eu2020.gov.sk

www.partnerskadohoda.gov.sk

www.po-kraj.sk

www.statistics.sk

www.mindop.sk

www.upsvar.sk

www.zemplin.eu

Príloha č. 3 - Zoznam skratiek použitých v PRO

APTP – aktívna politika trhu práce

a.s. – akciová spoločnosť

AT – Rakúsko

atď. – a tak ďalej

a pod. – a podobne

CR – cestovný ruch

CZ – Česká republika

č. – číslo

ČOV – čistička odpadových vôd

DSO – drobný stavebný odpad

EŠIF – Európske štrukturálne a investičné fondy

EÚ – Európska únia

HDP – hrubý domáci produkt

HU – Maďarsko

IČO – identifikačné číslo osoby

KO – komunálny odpad

KURS – Konceptia územného rozvoja Slovenska

MDVRR – Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja

mil. - milióny

m.n.m – metrov nad morom

MOK – maloobjemové kontajnery

napr. – napríklad

NÚP – Národný úrad práce

obyv. – obyvateľstvo

OcÚ – obecný úrad

OcZ – obecné zastupiteľstvo

o. i. – okrem iného

OP – operačný program

PHSR – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja

PL – Poľsko

PO – prioritná oblasť

príp. – prípadne

PRO – Program rozvoja obce

PSČ – poštové smerovacie číslo

PSK – Prešovský samosprávny kraj

resp. – respektíve

s.g.š. – severná geografická šírka

SK – Slovenská republika

SODB – Sčítanie domov a obyvateľov

STN – Slovenská technická norma

SR – Slovenská republika

s.r.o. – s ručením obmedzeným

t. j. – to jest
tzv. – takzvaný
UoZ – uchádzač o zamestnanie
VN – vodná nádrž
VO – verejné osvetlenie
VS – verejná správa
VT – Vranov nad Topľou

VTL - vysokotlakový
VÚC – vyšší územný celok
v.z.d. – východná zemepisná dĺžka
Zb. – Zbierka
Z.z. – Zbierka zákonov
ŽP – životné prostredie

Príloha č. 4 - Dohoda o partnerstve

Formulár (Ú 4) - Dohoda o partnerstve

Dohoda o partnerstve	
Názov dokumentu	Dohoda o partnerstve pri príprave a realizácii PRO obce Cabov
Obdobie platnosti	Dohoda je platná na obdobie realizácie a platnosti PRO 2025 – 2034
Predmet dohody	Program rozvoja obce Cabov na roky 2025 – 2034
Účastníci dohody	Obec Cabov v zastúpení starostom obce Viliamom Popaďákom Ing. Michal Dvorjak (spracovateľ PRO Cabov)
Riadenie procesu	<p>Tvorba PRO bude prebiehať v úzkej súčinnosti zhotoviteľa Ing. Michal Dvorjaka s obcou Cabov tak, že zhotoviteľ konzultuje a zapracuje predstavy zástupcov obce do dokumentu PRO.</p> <p>Pracovná skupina obce Cabov pozostáva z nasledujúcich členov: Ing. Peter Hric - zástupca starostu obce, Lukáš Horváth, Iveta Nemčíková, Mgr. Radoslav Hanusin, Miroslav Bačík - poslanci OcZ</p> <p>Garantom rozvojových zámerov bude starosta obce Viliam Popaďák.</p> <p>Pracovná skupina zhotoviteľa pozostáva z členov: Ing. Michal Dvorjak - koordinátor</p>
Financovanie	Spracovanie bude financované zo zdrojov obce, realizácia rozvojových zámerov podľa jednotlivých opatrení a aktivít

Zdroj: Weisová, Bernátová: *Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012*